

Βυρσοδεψείο... Δώδεκα παρά ένα

Η Ελλάδα δεν είναι μονάχα η χώρα της σύγχρονης θλίψης αλλά και της υπανάπτυξης. Κι αυτό που φαίνεται να γίνεται καθημερινά ολοένα και περισσότερο αληθινό είναι ότι γίνεται τελικά και η χώρα της απαισιοδοξίας. Γιατί κάθε φορά που πάμε να σηκώσουμε κεφάλι και να πάρουμε πάνω μας έρχονται κάποιοι και μας μπήγουν το μαχαίρι πισώπλατα. Μας ξενίζουν και μας τρομοκρατούν. Ας γίνουμε όμως περισσότερο σαφείς. Μιλάμε για την περίπτωση του Βυρσοδεψείου και για τον κίνδυνο της λειτουργίας του. Εκεί που πιστέψαμε ότι ο όμορφος και πρωτοπόρος εκείνος αγώνας δικαιώθηκε, βρισκόμαστε πάλι στην αρχή. Εκεί που νιώσαμε να εκφράζεται η τόλμη της πολιτείας να αποκαθίσταται η ουσία της και να φανερώνεται επιτέλους ο ήλιος της δικαιοσύνης της, νάμαστε και πάλι στα ίδια. Το Βυρσοδεψείο, λένε, θα λειτουργήσει. Με τις ευχές και τις ευλογίες της κυβέρνησης, που κάποτε είχε αναστείλει τις εργασίες για την εγκατάστασή του και δεσμεύτηκε με λόγια και λόγους πολιτικά και ηθικά για την μετατροπή του. Όπως αποφάσιζε και το πρωτοπόρο εκείνο δημοψήφισμα που είναι σταθμός όχι μόνο για την ιστορία της πόλης μας αλλά και της πατρίδας μας γενικότερα. Και μεις που πιστέψαμε! Που φτιάξαμε λαϊκές αναπτυξιακές εταιρείες, που παλέψαμε μέσα από τις δύσκολες γραφειοκρατικές συνθήκες, που προσπεράσαμε τόσες και τόσες δυσπιστίες για να θεμελιώσουμε ένα άλλο όραμα για την ανάπτυξη; Τώρα το καταλαβαίνουμε. Δεν γίνεται, λέει, πρέπει να σταματήσουμε. Πρέπει να παραδοθούμε «άνευ ορίων άνευ όρων» στη μόλυνση και την καταστροφή. Όχι μόνο να δούμε την παραγωγή του κάμπου να καταστρέφεται, τα ποτάμια να μολύνονται τον τόπο μας να γίνεται ακατοίκητος αλλά και το σημαντικότερο. Να δούμε όλες εκείνες τις μικρές αλλά άγιες πρωτοβουλίες

που έδειχαν μια άλλη δυνατότητα, μιαν άλλη ελπίδα να ενταδιάζονται οριστικά.

Θα δούμε λοιπόν το Βυρσοδεψείο σφηνωμένο στα πλευρά μας να μας καταστρέφει την γεωργική παραγωγή, τα ποτάμια και όσες πολιτικές προσπάθειες και αναπτυξιακές πρωτοβουλίες βλάστησαν ύστερα από μακροχρόνιο εμφυλιοπολεμικό τρόπο και ταραχή.

Ποιός ονειρεύτηκε αυτήν την καταστροφή και την προσφέρει σαν δώρο. Την πανηγυρίζει ακόμη σαν σωτηρία στην περιοχή μας. Κι ίσως ακόμη να μην έχουμε συλλογισθεί το μέγεθος της καταστροφής και τα δεινά που απειλούν την πόλη μας.

Δεν είναι μονάχα ο θυμός και η οργή που αναγκαζουν να γραφούν αυτές οι λίγες γραμμές. Είναι η θλίψη και η αγανάκτηση επειδή μας emπαίζουν και νας προκαλούν, μας υποτιμούν και μας νομίζουν υποτελείς. Θα έλεγα ακόμη πως είναι κι ένα παράπονο. Ασεβούν απέναντί μας και μας αδικούν.

Γιατί από που πηγάζει, τέλος πάντων, αυτή η κυβερνητική λογική που αδιαφορώντας προκλητικά για κάθε αναπτυξιακή αρχή θέλει να καταστρέψει μια πανέμορφη περιοχή ιδρύοντας ένα βρώμικο εργοστάσιο;

Ποιά αναπτυξιακή λογική είναι αυτή που θα αφανίσει σε λίγο ολόκληρη τη γεωργική παραγωγή του κάμπου της Κόνιτσας και των χωριών της, που είναι και η μοναδική αλλά και ουσιαστική παραγωγική δυνατότητα;

Ποιός αποφάσισε χωρίς τύψη ή ενοχή να μολύνει τα δύο ωραιότερα ποτάμια της Ελλάδας και να σταματήσει την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής που είναι ήδη μια πραγματικότητα; και το σοβαρότερο:

Ποιός αναστέλλει τις εργασίες του εργοστασίου αλλά και τις χρηματοδοτεί; Δεσμεύεται προεκλογικά και υποχωρεί μετεκλογικά;

Ποιός θέλει να μας διώξει μέσα σε μια νύχτα από τον τόπο μας και τα σπίτια μας και να βρωμίσει τον αέρα που ανασαίνουμε;

Και όλα αυτά παίζοντας με τον μύθο της ανάπτυξης και την προσφορά εργασίας. Μέτρησε ποτέ κανένας αλήθεια το κόστος της καταστροφής; Μας έδειξε τι θα κερδίσουμε; Πόσοι θα δούλέψουν στο εργοστάσιο; Πόσο ανέντιμη πολιτικά και δημαγωγική είναι η λογική: Δίνουμε δουλειά στον κόσμο. Έτσι λοιπόν καταλαβαίνουμε την αλλαγή της κοινωνίας και των δομών της; Μ' αυτούς τους τρόπους αντιλαμβανόμαστε την πολιτική συμμετοχή; Έτσι εμείς οι σοφοί προωθούμε την ανάπτυξη καταστρέφοντας και ρημάζοντας τα πάντα και υψώνοντας για άλλοθι ένα φουγάρο; Αυτή είναι η εκσυγχρονισμένη Ελλάδα του 2.000 που θα ανασαίνει στη βρωμιά και τη δυσωδία; Που δεν θα χαίρεται τα καλαμπόκια και τα ροδάκινα του κάμπου; Δεν θα ατενίζει το πράσινο των ποταμών. Θα φοβάται τα χωράφια και τη φύση. Κι ακόμη. Γιατί αθετούμε τόσο εύκολα τις υποσχέσεις και τις επιλογές μας. Ακυρώνουμε τους αγώνες μας και ότι σιγά - σιγά με πολλή αγωνία και κόπο χτίσαμε για να ακολουθήσουμε την πολιτική λογική των αντιπάλων μας.

Νομίζουμε ότι είναι πλέον καιρός να αισθανθούν όσοι κάποτε δεσμεύτηκαν με τις πράξεις και τα λόγια τους ότι δεν υπάρχει άλλος δρόμος. Η κυβέρνηση έχει και ηθική και πολιτική ευθύνη. Και ας μην επικαλείται την ανεργία. Όποιος έχει την εξουσία έχει και την ευθύνη των προβλημάτων. Ας σταματήσουν όσο είναι καιρός το Βυρσοδεψείο.

Βέβαια αν η Κυβέρνηση, έχει το κύριο βάρος της ευθύνης και οι υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις, οι τοπικές αρχές και οι φορείς δεν απαλλάσσονται από τις δικές τους.

Όλοι μαζί πρέπει να αγωνιστούμε πριν είναι αργά για όλους μας.

Το ιστορικό του Βυρσοδεψείου

Το ιστορικό του Βυρσοδεψείου έτσι όπως παρουσιάστηκε σε συγκέντρωση των φορέων της Κόνιτσας από το Σύλλογο Γυναικών.

5-9-80. Το Υπ/γείο Βιομηχανίας και ενεργείας - ύστερα από αίτηση της Ευρωδέρμ που έγινε μόλις μια βδομάδα πριν - χορήγησε την άδεια σκοπιμότητας για την ίδρυση βυρσοδεψείου στην Κόνιτσα.

16-5-81: Το ίδιο ΥΠ/γείο δίνει άδεια εγκατάστασης.

Στο μεταξύ από τις αρχές του '80, μόλις δηλ. έγινε γνωστή η πρόθεση για δημιουργία Βυρσοδεψείου, οι φορείς της Κόνιτσας άρχισαν μια προσπάθεια ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κόσμου. Όλοι θυμόμαστε το κλίμα εκείνων των ημερών, την πόλωση, το διχασμό των απόψεων, την προσπάθεια να ενημερωθούμε, να ενημερώσουμε να πείσουμε. Χρειάστηκε περίπου ένας χρόνος, για ν' αμβλυθεί η αντιπαλότητα και να αποκτήσει ο Κονιτσιώτικος λαός μια ενιαία άποψη και θέση. Ένας χρόνος πολύτιμος, γιατί οι εργασίες είχαν ήδη αρχίσει.

3-8-81: Το Δημοτικό Συμβούλιο - με μεγάλη καθυστέρηση - παίρνει απόφαση για τη μη ίδρυση Βυρσοδ. και ζητά την ανάκληση της άδειας εγκατάστασης, δηλώνοντας τη θέση των Κονιτσιωτών για δυναμικότερες λύσεις.

Παράλληλα η Επιτροπή Αγώνα, που είχε συγκροτηθεί απ' όλους τους φορείς κινείται με εντατικό ρυθμό προς την κατεύθυνση της συνεχούς ενημέρωσης και συσπείρωσης του λαού της Κόνιτσας. Γίνονται συναντήσεις - συζητήσεις για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, την αγροτική παραγωγή, την υγεία των κατοίκων. Συζητείται το θέμα του Βυρσ. σε σχέση με το πρόβλημα της ανεργίας. Ενδεικτικά αναφέρεται η συνάντηση φορέων και κατοίκων στο Κέντρο Νεότητας, όπου μίλησαν χημικοί,

βιολόγοι, οικολόγοι, εκπρόσωπος του Τεχνικού Επιμελητηρίου, ο Πρύτανης του Παν/μίου Ιωαννίνων κ. Καλλίστρατος και τάχθηκαν κατά του Βυρσοδεψείου. Ακόμη την πλατιά συγκέντρωση στο ΟΛΥΜΠΙΟ, όπου μίλησε ο Πρόεδρος του ΠΑΚΟΕ.

Η εκστρατεία για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κόσμου είχε μπει στο σωστό δρόμο. Αποκορύφωμα το δημοψήφισμα που έγινε στις 28-2-82 με το σύνθημα:

«ΟΧΙ στο Βυρσοδεψείο. ΝΑΙ στη μετατροπή του»

Γίνονται συνεχείς επερωτήσεις στη Βουλή από το ΚΚΕ, έγγραφες διαμαρτυρίες από το Δήμο, τις γύρω κοινότητες και τους φορείς.

9-6-82: Επιτυγχάνεται η ανάκληση της άδειας από τον τότε και σημερινό Υπ/γό Βιομηχανίας κ Πεπονή: Όμως η Ευρωδέρμ καταφεύγει στο Συμβούλιο Επικρατείας και κερδίζει την υπόθεση μέσα στο '83.

19-8-83 Το Υπ/γείο Εθν. Οικονομίας επαναφέρει την αρχική απόφαση για την εγκατάσταση του Βυρσ.

Ακολουθεί πορεία διαμαρτυρίας στα Γιάννενα, εκείνη η ενωτική και μοναδική πράξη του λαού της Κόνιτσας στις 25-11-83, όπου και συζητείται το θέμα στο Νομαρχιακό Συμβούλιο και παίρνεται η απόφαση να μη λειτουργήσει το Βυρσοδεψείο στην Κόνιτσα.

Εκείνο το διάστημα γίνεται προσπάθεια εξεύρεσης μιας λύσης κοινά αποδεκτής από το Δήμο, τους φορείς και την Ευρωδέρμ. Παράλληλα η Ευρωδέρμ ζητά με αίτησή της να παραταθεί ο χρόνος αποπεράτωσης των εργασιών και στις 18 Οκτώβρη '85 ο Νομάρχης Ιωαννίνων αποφασίζει παράταση δύο χρόνων, μέχρι δηλ. τις 19 Αυγούστου 1987. Η απόφαση κοινοποιείται στο Δήμο στις 19-10-85. Από τη στιγμή αυτή και αν εξαιρέσουμε κάποιες ακόμη διαμαρτυρίες της Τοπ. Αυτοδιοίκησης και

των φορέων στον Πρωθυπουργό και τα αρμόδια Υπουργεία και τις προτάσεις της Επιτερείας Λαϊκής Βάσης — είχε συσταθεί στο μεταξύ — για αξιοποίηση του κτιρίου και μετατροπή σε άλλη μονάδα, αρχίζει μια αποκλιμάκωση του αγώνα από την πλευρά του λαού και των συλλόγων. Και έτσι φτάνουμε σήμερα, το μήνα της καταληκτικής ημερομηνίας (Αύγουστο του '87), να παρακολουθούμε τις εξελίξεις χωρίς τη δύναμη να παρέμβουμε. Σίγουρα υπάρχουν ευθύνες που αναλογούν σε όλους:

Πολιτεία, Υπουργεία, Τοπ. Αυτοδιοίκηση, Φορείς.

Το ερώτημα που μπαίνει είναι τι μπορούμε και τι πρέπει να κάνουμε;

Ο Σύλλογός μας πιστεύει ότι οι λόγοι που μας έφεραν τότε αντίθετους με τη λειτουργία του Βυρσοδεψείου όχι μόνο παραμένουν, αλλά με την πάροδο των 7 χρόνων προστέθηκαν κι άλλοι, που δικαιώνουν τον ορθό τρόπο που λειτούργησε ο Κονιτσιώτικος λαός, αρνούμενος με πείσμα να γίνει συνεργός σ' ένα τραγικό λάθος που θα σφραγίσει τη ζωή αυτού του τόπου και θ' αναστέλλει την εξέλιξή του. Σήμερα όπου παγκόσμια ογκούται ένα οικολογικό κίνημα, εξ αιτίας των πολλαπλών κινδύνων που απειλούν τη ζωή μας και το περιβάλλον, δεν έχουμε το δικαίωμα ούτε ανυποψίαστοι να μένουμε, ούτε να ιδιωτεύουμε αδρανείς και αναπαυμένοι. Τα δείγματα της ανορθόδοξης και στρεβλής ανάπτυξης, της πρόχειρης και βραχυπρόθεσμης λύσης, της βάνανσης επέμβασης στη φύση, είναι ήδη αμέτρητα και τ' αποτελέσματά τους ανεπανόρθωτα.

Δεν είμαστε κατά της βιομηχανικής ανάπτυξης αλλά κατά του ανορθόδοξου τρόπου της βιομηχανοποίησης. Θέλουμε μια ανάπτυξη σύμμετρη και σωστά προγραμματισμένη που να μη ταραξεί την οικολογική ισορροπία, να μην υποβαθμίζει τη ζωή μας και να μην αλλοτριώνει τον άνθρωπο.

Είμαστε σίγουροι ότι το Βυρσ. δε λύ-
νει το πρόβλημα της ανεργίας, αλλά αντί-
θετα καταδικάζει μακροπρόθεσμα την Κό-
νιτσα σε οικονομικό και πολιτιστικό μα-
ρασμό. Το Βυρσ. δε δένει με το χώρο μας.
Είναι ένα ξένο σώμα, μια κραυγαλέα αντί-
θεση στη φυσική συμμετρία αυτού του τό-
που.

Για μας οι μόνοι ορθοί τρόποι ανάπτυ-
ξης είναι το φυσικό περιβάλλον και οι πα-
ραγωγικές διαδικασίες που έχουν σχέση μ'
αυτό.

Οι τελευταίες εξελίξεις

Τον Ιούνιο του '87, με πρωτοβουλία
του Συλλόγου Γυναικών, γίνεται συγκέν-
τρωση των φορέων και του Δήμου στο Κέν-
τρο Νεότητας για επαναδραστηριοποίηση
και συντονισμό της δράσης κατά του Βυρ-
σοδεψείου.

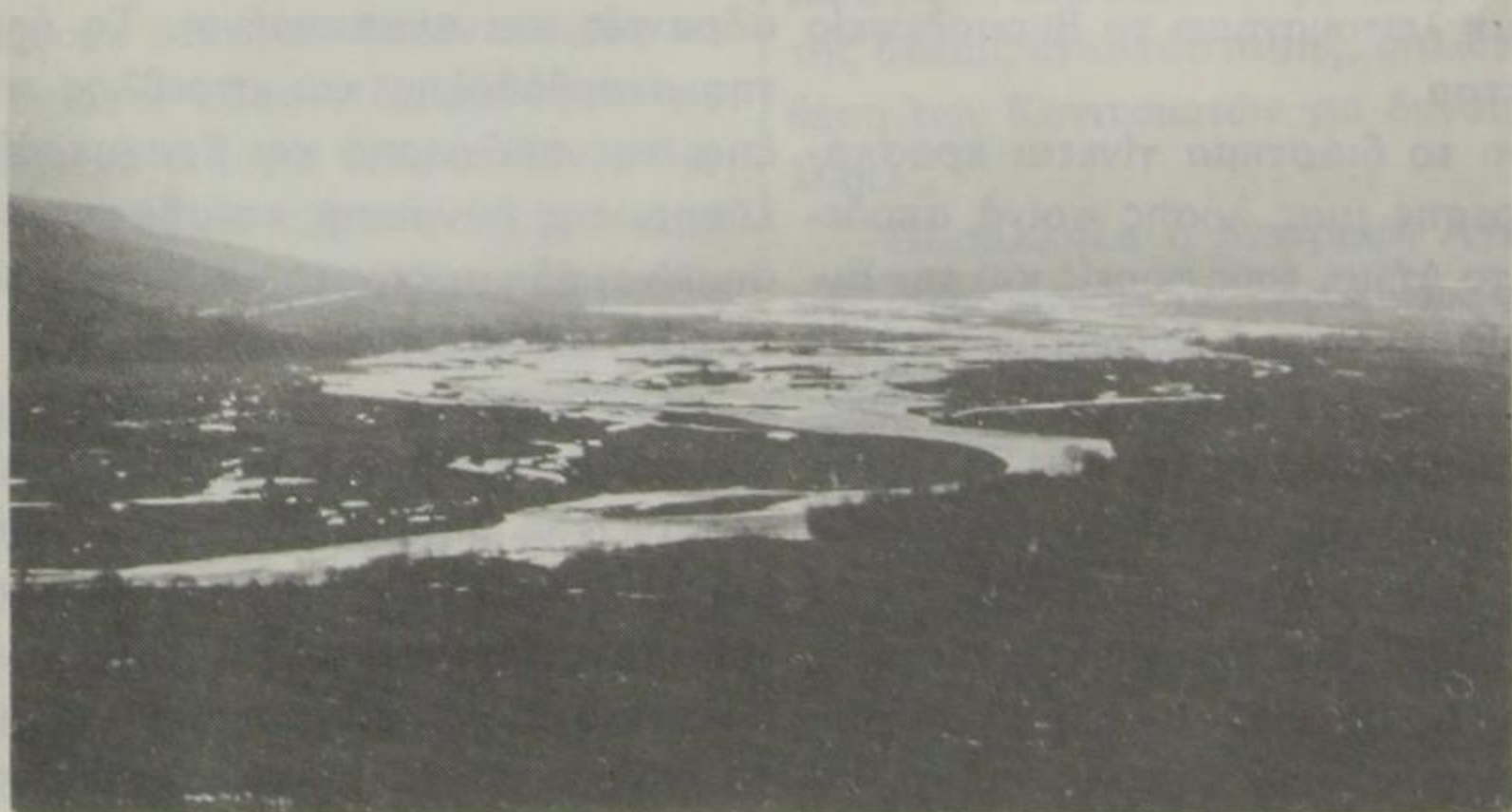
Στη συνέχεια το θέμα συζητήθηκε σε
συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου ό-
που οι σύμβουλοι της αντιπολίτευσης τά-
χθηκαν απερίφραστα κατά του Βυρσ. Η

θέση των συμβούλων της συμπολίτευσης
ήταν: Την ευθύνη για τυχόν καταστροφή
της περιοχής την φέρει εξ ολοκλήρου η κυ-
βέρνηση, αν λειτουργήσει το εργοστάσιο
και αν μολύνει εμείς πρώτοι θα το σταμα-
τήσουμε!!! Ο Δήμαρχος κ. Γουζγούνης
διαχώρισε τη θέση του τηρώντας στην αρ-
χική του στάση κατά του Βυρσοδεψείου.

Οι φορείς της Κόνιτσας χωρίς τη συμ-
παράσταση του Δήμου πλέον, προσπάθη-
σαν να έρθουν σε επαφή με το Νομάρχη
και τους κοινοτάρχες των γύρω κοινοτή-
των.

Παράλληλα οι σύμβουλοι της μειοψη-
φίας που ανήκουν στους συνδυασμούς «Α-
νανέωση - Συμμετοχή - Ανάπτυξη» και
«Δημοκρατική Κίνηση» αποφάσισαν: 1.
Να μη συμμετάσχουν σε καμιά συνεδρία-
ση του Δημοτ. Συμβουλίου μέχρι να δοθεί
ρητή διαβεβαίωση από την κυβέρνηση ότι
το εργοστάσιο δε θα λειτουργήσει.

2. Σε περίπτωση που θα λειτουργήσει
θα παραιτηθούν ολόκληροι οι δύο συνδυα-
σμοί.

Αώος: Άραγε η προαιώνια ειρηνική συνύπαρξη του με τον άνθρωπο θα λάβει τέλος;

ΤΟ ΒΥΡΣΟΔΕΨΕΙΟ «ΕΥΡΩΔΕΡΜ Α.Ε.»

Η ΙΣΤΟΡΙΑ είναι απλή, τυπική και νεοελληνική. Τρεις κύριοι, οι αδελφοί Κιτσάκη, και ο κ. Αχιλλέας Εμμανουηλίδης, επιχειρηματίες, συνέπηξαν εταιρεία με τίτλο «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΒΥΡΣΟΔΕΨΕΙΑ-ΕΥΡΩΔΕΡΜ ΑΕ». Οι τρεις αυτοί κύριοι έχουν, την τυχαία, — προφανώς —, ιδιότητα, να ανήκουν στο στενό περιβάλλον του κ. Αβέρωφ. Εντελώς συμπτωματικό είναι επίσης το ότι ο κ. Εμμανουηλίδης υπήρξε και υποψήφιος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του Παπαδόπουλου επί 21ης Απριλίου.

ΣΤΟ ΧΩΡΟ του τυχαίου πρέπει να αποδοθεί φυσικά και το γεγονός, ότι η δυσκίνητη ελληνική γραφειοκρατία και το τόσο δύσπιστο τραπεζικό σύστημα, στην περίπτωσή-μας συντονίστηκαν αρμονικά και θαυματούργησαν. Στο φύλλο 1.308 της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της 29ης Δεκεμβρίου 1980 δημοσιεύεται η απόφαση-έγκριση της ίδρυσης της «ΕΥΡΩΔΕΡΜ», με την υπογραφή του κ. Παλαιοκρασσά.

ΣΤΙΣ 20 Ιανουαρίου του '81, αγοράζεται από την «ΕΥΡΩΔΕΡΜ» το οικόπεδο, 1.300 μέτρα από την πόλη της Κόνιτσας. Και αρχίζουν πάραυτα οι διαδικασίες ανέγερσής-του. Σήμερα, σε ένα χρόνο από την έναρξη των εργασιών, απομένει η στέγη, ενώ στο κτίριο μέσα έχουν αποθηκευτεί αρκετά μηχανήματα. Η «ΕΥΡΩΔΕΡΜ», αν δεν εμποδιστεί, θα είναι σε λίγο, έτοιμη να αρχίσει το ευγενές έργο-της: να επεξεργάζεται δέρματα και να απεργάζεται τη νέκρωση μιας πόλης, την καταστροφή ενός από τους ωραιότερους τόπους της χώρας-μας.

ΕΙΝΑΙ γνωστό και κοινά παραδεκτό, ότι τα βυρσοδεψεία ανήκουν στις βιομηχανίες «βαριάς οχλήσεως». Όσοι χρειάζονται αποδείξεις για τις επιπτώσεις της λειτουργίας-τους, έχουν πρόχειρο το παράδειγμα του κόλπου της Γέρας στη Μυτιλήνη. Είναι πια ένας νεκρός κόλπος και ένας αβιώτος οικισμός.

ΣΤΗΝ καλύτερη περίπτωση λειτουργίας-του, με συνδιασμό βιολογικού και χημικού καθαρισμού των λυμμάτων-του, ένα βυρσοδεψείο παραμένει μια πηγή εξαιρετικής ρύπανσης, και μόλυνσης, ενώ ορισμένοι ρυπαντές, όπως το χρώμιο και δεν επιδέχονται σχάση και έχουν μακροχρόνιες σοβαρές συνέπειες στο φυσικό και ανθρώπινο περιβάλλον. Αν ήδη λοιπόν ένα βυρσοδεψείο είναι ένα πλήγμα σε φύση και άνθρωπο, τότε, αυτό το πλήγμα στην Κόνιτσα δόθηκε κατευθείαν στην καρδιά-της.

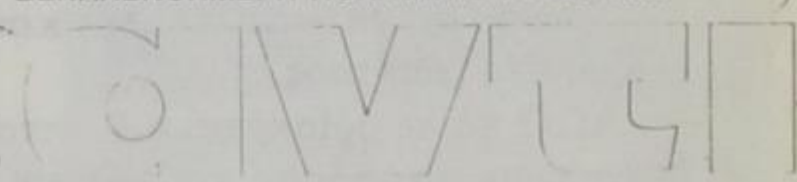
ΚΟΝΙΤΣΑ: Η ΦΥΣΗ

Η ΚΟΝΙΤΣΑ είναι ίσως μια από τις ωραιότερες ορεινές περιοχές της Ελλάδας. Η πόλη είναι κτισμένη στην έξοδο ακριβώς της κοιλάδας του Αώου — περιοχή που από ομορφιά συναγωνίζεται το φαράγγι της Σαμαριάς και συγκρίνεται με τα ωραιότερα αλπικά τοπία της Ευρώπης.

ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ του 1982 κυκλοφόρησε η έκθεση της ειδικής επιστημονικής ομάδας ερευνών που είχε συγκροτήσει το Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος του Υπουργείου Συντονισμού. Είναι από τα λίγα κείμενα όπου η γλώσσα της επιστήμης γίνεται αυτόματα η γλώσσα της ποίησης. Οι ερευνητές έχουν κυριαρχηθεί από το αντικείμενό-τους.

Η ΕΚΘΕΣΗ επισημαίνει ότι πέρα από την απaráμιλλη αισθητική-της αξία η χαράδρα του Αώου «αποτελεί μοναδικό καταφύγιο για το φυτικό κόσμο της πατρίδας-μας, όπου συγκεντρώνεται μεγάλος αριθμός ειδών του βορρά και του νότου, της μεσογειακής, ορεινής και αλπικής ζώνης, όπως και πολλά σπάνια ή απειλούμενα είδη. Αποτελεί επομένως βιότοπο μεγάλης σημασίας για την ελληνική χλωρίδα».

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Περίοδος Β' - τεύχος 205. Παρασκευή 14 Μαΐου 1982

Αρχ. 4

Αλλαγή ή
Οικολογική
καταστροφή;

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ
ΤΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Συνεχίζοντας η έκθεση διαπιστώνει ότι η χαράδρα «αποτελεί ιδανικό βιότοπο για τα μεγάλα και σπάνια θηλαστικά της χώρας-μας, τα περισσότερα απ' τα οποία απειλούνται με εξαφάνιση. Είναι βέβαιο ότι οι πληθυσμοί πολλών από τα ζώα αυτά βρίσκονται σήμερα σε κρίσιμο σημείο και μόνο άμεσα και ολοκληρωμένα μέτρα μπορούν να εξασφαλίσουν τη διατήρησή-τους». (Ζουν στη χαράδρα όχι μόνο αρκούδες, λύκοι και ζαρκάδια, αλλά βίδρες, αγριόγατοι και ίσως οι τελευταίοι λύγκες στον ελληνικό χώρο).

ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ των χαρακτηριστικών της χαράδρας οδηγεί την επιτροπή στη διαπίστωση ότι «τεκμηριώνεται σαν περιοχή εξαιρετικής οικολογικής αξίας για τον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο» και προτείνεται η ανακήρυξή-της σε προστατευτέα περιοχή (πράγμα που ως ένα βαθμό ισχύει, ως περιφερειακή προέκταση της χαράδρας του Βίκου).

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ μεριά της Κόνιτσας βρίσκεται η πεδιάδα της, που την ποτίζει ο Αώος. Πενήντα τετραγωνικά χιλιόμετρα καλλιεργήσιμης γης, που τώρα μόλις ολοκληρώνονται τα αρδευτικά έργα και ο αναδασμός που δημιουργούν τις προϋποθέσεις της πλήρους αξιοποίησης των καλλιεργειών. Κατά μήκος του Αώου βρίσκονται πολλές κοινότητες και τα νερά-του στηρίζουν τη ζωή-τους.

ΑΠΟ πάνω βρίσκεται η Κόνιτσα, ορίζοντας την κορυφή του τριγώνου, χαράδρας και κάμπου.

Σ' ΑΥΤΟ το σημείο σφηνώθηκε το βυρσοδεψείο απειλώντας όλους τους άξονες ζωής της περιοχής, φυσικό και ανθρώπινο περιβάλλον.

ΤΟ ΒΥΡΣΟΔΕΨΕΙΟ:

- 1 . Απέχει μόλις 1.300 μέτρα από την πόλη της Κόνιτσας (300 μέτρα από τα ακραία σπίτια του οικισμού). Οι αναθυμιάσεις-του — κατά κοινή παραδοχή βαριές αλλά και δηλητηριώδεις — θα αποτελούν μόνιμη πηγή ατμοσφαιρικής μόλυνσης και ασφυξίας.
- 2 . Τα λύμματα-του θα διοχετεύονται πρώτα στο χειμάρρο Τοπόλιτσα και μέσω αυτού με μια διαδρομή 1.000 μέτρων στον Αώο. Ο χειμάρρος Τοπόλιτσα χαρακτηρίζεται α ν α κ ρ ι β ώ ς στην έκθεση του Υπ. Βιομηχανίας ως «συνεχούς ροής» ενώ είναι πασίγνωστο ότι τέσσερις — τουλάχιστος — μήνες το χρόνο είναι εντελώς στεγνός!
- 3 . Όχι μόνο η Τοπόλιτσα δεν είναι επαρκής για τον σχετικό — έστω — καθαρισμό των λυμμάτων, αλλά ούτε ο Αώος στο σύνολο της ροής-του, αν το βυρσοδεψείο πετύχει τους στόχους-του για ετήσια επεξεργασία 600.000 δερμάτων. (Είναι γνωστό ότι η ροή του Αώου υποβαθμίζεται σημαντικά τους θερινούς και φθινοπωρινούς μήνες).

Μια και η ΕΥΡΩΔΕΡΜ ανέλαβε την καταστροφή του Αώου, να μια άλλη περιοχή για άλλο φιλόδοξο «ευεργέτη». Η αλπική αυτή λίμνη βρίσκεται λίγο μακρύτερα, στις κορυφές που ορίζουν τη χαράδρα του Αώου.

4. Ούτως ή άλλως, οι εκθέσεις και του ΤΕΕ (από τον κ. Γιώργο Ζιώγα χημικό μηχανικό - πολιτικό μηχανικό) και του κ. Μιχαήλ Πραπίδη (χημικού μηχανικού στο Περιφερειακό Εργαστήριο Δημοσίων Έργων Ιωαννίνων), επισημαίνουν βασικά κενά στη μελέτη βιολογικού καθαρισμού που υπέβαλε η «ΕΥΡΩΔΕΡΜ» — και προειδοποιούν για τους τεράστιους κινδύνους που δημιουργούν τα βυρσοδεψεία (άνθρακας, αφθώδης πυρετός, ευδοκίμηση βακτηριδίων τύπου παράτυφου, εντερίτιδας). Ταυτόχρονα η έκθεση Ζιώγα επισημαίνει ότι επεξεργασία τριών μόνο τόνων δερμάτων ημερησίως ισοδυναμεί με ρύπανση που δημιουργούν 7.000 κάτοικοι τη μέρα. Ρύπανση στην οποία πρέπει να προστεθούν όλες οι υπόλοιπες επιπτώσεις, ακόμα και οι επιπτώσεις που δημιουργούν τεχνικές «καθάρσεως» όπως η χρήση ενεργού χλωρίου που είναι καταστροφικό για τον κατώτερο ζωικό και φυτικό κόσμο.
5. Το ακόμα τραγικότερο είναι ότι όλα αυτά τα καταστροφικά θα συμβούν εάν οι οικολογικοί παράγοντες θα διατηρηθούν ως έχουν. Αλλά ήδη η Κόνιτσα αντιμετωπίζει μια άλλη απειλή, την εκτροπή των υδάτων του Αώου.

Η ΕΚΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΑΩΟΥ

ΟΤΑΝ κάποτε η Ελλάδα γίνει χώρα του πολιτισμού κάποιος θα πρέπει να λογοδοτήσει για τη βανάυση περιφρόνηση και συστηματική καταστροφή των πάντων.

ΕΤΣΙ, η ΔΕΗ, βασισμένη σε μια καναδική μελέτη του 1973, ολοκληρώνει το έργο της εκτροπής μέρους της ροής του Αώου προς τον Άραχθο για την ενίσχυση του φράγματος Πουρναρίου. Οι τεχνικοί της ΔΕΗ διαβεβαιώνουν πως ο περιορισμός θα είναι μέχρι το 10% της ροής (ήδη δεν είναι πολύ για ένα μικρό ποτάμι;). Αλλά πόσο αξίζουν κι αυτές οι διαβεβαιώσεις αφού στο σχέδιο έργων της ΔΕΗ είναι και νέο φράγμα μεσαία στη χαράδρα του Αώου με υδροηλεκτρικό σταθμό στην έξοδό-του, δηλαδή μπροστά στην πύλη της Κόνιτσας;

ΠΟΙΟΣ λοιπόν μπορεί να οραματιστεί την κατάσταση το καλοκαίρι, όταν στερεύει η Τοπόλιτσα, ο Αώος γίνεται ένα ποταμάκι, η ΔΕΗ θα κατακρατεί επιπλέον υδάτινες μάζες και η ΕΥΡΩΔΕΡΜ ακλόνητη, φυσικά, θα επεξεργάζεται 600.000 δέρματα;

ΘΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ζωή σ' αυτή την πόλη; Θα επιζήσει αυτό ο κάμπος; Ποιός αντέχει τον Αώο-Κηφισό αλήθεια;

6. Ποιός παίρνει επίσης την ευθύνη των διακρατικών εμπλοκών, μια και ο Αώος συνεχίζει επί μακρό τη διαδρομή-τον στην Αλβανία και εκβάλλει στην Αδριατική; Μήπως δεν

Σε πρώτο πλάνο το βυρσοδεψείο. Λόγω της εδαφικής διαμόρφωσης και του μικροκλίματος της περιοχής, οι άνεμοι κυρίως φυσούν από την κατεύθυνση του φγγοστάσιου προς την πόλη. Όταν λειτουργεί η πόλη θα ασφυκτιά και θα μολύνεται...

Ρύπανση περιβάλλοντος από τη λειτουργία βυρσοδεψείου

(Απόσπασμα τεχνικής έκθεσης του ΤΕΕ - Τμ. Ηπείρου, που αφορά τη μονάδα βυρσοδεψίες στην Κόνιτσα.

Α. ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ

Η ρύπανση της ατμόσφαιρας δημιουργείται από τα διάφορα αιωρούμενε σωματίδια (οργανικής και ανοργάνου ύλης) και κυρίως από τα διάφορα *δύσοσμα και δηλητηριώδη* αέρια που εκλύονται κατά την χημική και βιολογική αποσύνθεση της βύρσας τόσο κατά την αποθήκευση και την κατεργασία της όσο και κατά τις διάφορες διαδοχικές φάσεις της επεξεργασίας των αποβλήτων.

Η έκλυση δυσόσμων και πολλές φορές δηλητηριωδών αερίων στα βυρσοδεψεία, είναι αναπόφευκτη.

Η αποσύνθεση των βυρσών κατά την αποθήκευση, οφείλεται στο γεγονός ότι αφ' ενός μεν πολλές φορές αυτές φθάνουν στην αποθήκη σε κατάσταση μερικής αποσύνθεσης λόγω της κακής συντηρήσεως που γίνεται εντελώς πρακτικά, χωρίς ιδιαίτερες φροντίδες, αφ' ετέρου δε στην αποθήκη δεν λαμβάνεται πάντοτε πρόνοια για την απομάκρυνση αυτών που έχει αρχίσει η αποσύνθεση και για την σωστή γενικώς συντήρηση του στόκ.

Η έκλυση των αερίων στα διάφορα στάδια επεξεργασίας, είναι αναπόφευκτη λόγω της φύσεως της πρώτης ύλης και των χημικών που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία της. Η σύσταση των αερίων ποικίλλει, κυρίως όμως αποτελείται από CH_4 , NH_3 , H_2S , NO_2 , SO_2 . Στη συνέχεια, θα δώσουμε τις νομικά καθορισμένες οριακές τιμές πρόσληψης για τα παραπάνω αέρια.

Σα βάση γι αυτό, χρησιμεύουν εξακριβωμένες και δικαιολογημένες τιμές που αναφέρονται στην μεγαλύτερη συγκέντρωση πρόσληψης (Μ.Σ.Π.) και στη μεγαλύτε-

ρη συγκέντρωση του χώρου εργασίας (Μ.Σ.Χ.Ε.).

Οι Μ.Σ.Π., προσδιορίζουν, εκείνη τη συγκέντρωση ακαθαρσιών στον ατμοσφαιρικό αέρα που κατά γενική αντίληψη δεν είναι βλαβερές για τον άνθρωπο, τα ζώα και τα φυτά όταν δεν υπερβαίνουν μια ορισμένη διάρκεια και μια ορισμένη συχνότητα. Έτσι οι τιμές αυτές διακρίνονται σε μακροχρόνιες και βραχυχρόνιες (ΜΣΠ.(μ), (Μ.Σ.Π. (β)).

Οι τιμές Μ.Σ.Χ.Ε. δίνουν τη συγκέντρωση για διάφορες ουσίες σε μορφή αερίου στον αέρα και στον τόπο εργασίας, που δεν βλάπουν την υγεία του ανθρώπου με εργασία 8 ωρών.

Για τα παραπάνω αέρια οι τιμές αυτές είναι:

Αέρια	Τιμές (Μ.Σ.Π. (μ))	Τιμές Μ.Σ.Π.(β)	Τιμές Μ.Σ.Χ.Ε.
	mg/m ³)		
	65	65	
CH_4	1,00	2,00	
NH_3	0,05	0,10	35
H_2S	0,10	0,10	15
NO_2	0,10	0,20	9
SO_2	0,20	0,50	13

Για το βυρσοδεψείο της «ΕΥΡΩ-ΔΕΡΜ» Α.Ε. δεν μας έχουν δοθεί στοιχεία ούτε για το είδος ούτε για τις τιμές συγκέντρωσεως τέτοιων αερίων.

Για μερικά από αυτά (CH_4 , NH_3 , H_2S) είναι σίγουρο ότι οι τιμές τους, θα ξεπεράσουν τις παραπάνω ανεκτές τιμές, δεδομένου ότι αφ' ενός μεν είναι αναπόφευκτη η έκλυση, αφ' ετέρου δε, γιατί δεν φαίνονται να προβλέπονται ειδικές εγκαταστάσεις για την έκπλυση και απομάκρυνσή των αερίων.

Β. ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΑΠΟΔΕ- ΚΤΗ

Η εξέταση γίνεται σύμφωνα με τη σειρά που δίδεται η διαδικασία επεξεργασίας των αποβλήτων στην προκαταρκτική μελέτη.

α) Προκατεργασία-Πρωτοταγής κατεργασία

Η διαδικασία επεξεργασίας των αλκαλικών απόνερων των εκπλύσεων, για την απομάκρυνση των τριχών του $(Ca(OH)_2)$, των θειούχων ενώσεων των λιπών, κ.ά. αφήνει πολλές αμφιβολίες ως προς την αποτελεσματικότητά της. Κατ' αρχάς ο χονδρικός διαχωρισμός με τα κόσκινα ανοίγματος 6mm είναι οπωσδήποτε ανεπαρκής, αφού για την συγκράτηση αυτών των ακαθαρσιών το άνοιγμα βροχίδας πρέπει να είναι το πολύ 3 mm. Επίσης η τοποθέτηση διαχωριστήρος λίπους, θεωρείται απαραίτητη.

Σχετικά με την απομάκρυνση του $Ca(OH)_2$, με καθίζηση είναι σίγουρο ότι θα περάσει στα απόνερα αρκετά μεγάλο μέρος γιατί αφ' ενός μεν, έχει σχετικά μεγάλο γινόμενο διαλυτότητας, αφ' ετέρου δε στα νερά εκπλύσεως βρίσκεται σε κολλοειδή διασπορά και για να κατακαθήσει απαιτείται πολύς χρόνος για να κροκιδωθεί.

β) Απομάκρυνση Σουλφιδίων

Λόγω των διαφόρων ουσιών, πλην του Na_2S που υπάρχουν στα απόνερα $(Ca(OH)_2)$, λίπη κ.ά., πέρα απ' το γεγονός ότι η διαδικασία οξειδώσεων είναι σχετικά πολύπλοκη κι όχι οπωσδήποτε αποτελεσματική στον επιθυμητό βαθμό, η επ' αρκετό χρονικό διάστημα (5 ώρες κατ' ελάχιστο) παραμονή τους στη δεξαμενή οξειδώσεως, θα έχει σαν αποτέλεσμα την υδρόλυση μέρους του Na_2S και την έκλυση H_2S .

γ) Ομοιογενοποίηση των απονέρων

Στη φάση αυτή γίνεται συγκέντρωση όλων των νερών των λουτρών κατεργασίας και των διαφόρων εκπλύσεων, ο όγκος της δεξαμενής πρέπει να υπολογισθεί

όχι μόνο με βάση τον όγκο των λυμάτων που αντιστοιούν σε πλήρη κύκλο, αλλά να προβλεφθεί και η περίπτωση υπερφορτώσεως λόγω ενδεχομένης βλάβης. Επίσης ο μεγάλος χρόνος παραμονής των αποβλήτων στη δεξαμενή ομοιογενοποίησης δημιουργεί προϋποθέσεις για έκλυση αερίων λόγω χημικών και βιοχημικών δράσεων.

δ. Κροκύδωση - συσσωμάτωση · Πρωτοταγής καθίζηση.

Με τις διαδικασίες αυτές, σ' αυτή τη φάση, αποσκοπείται η απομάκρυνση των ενώσεων Cr , Al , Fe , Ca από τα απόβλητα και αποτελεί τη βασική φάση απομάκρυνσης του ανόργανου φορτίου.

Δεδομένου ότι οι ενώσεις των παραπάνω στοιχείων βρίσκονται στα απόνερα κυρίως σε κολλοειδή διασπορά, για να είναι αποτελεσματική η απομάκρυνσή τους με κροκύδωση και καθίζηση απαιτείται αρκετό χρονικό διάστημα.

Αν ακόμη ληφθεί υπ' όψη ότι το $Ca(OH)_2$ (πέρα απ' το γεγονός ότι βρίσκεται μερικώς διαλυμένο σαν κολλοειδές ανήκει στην κατηγορία των υφρόφιλων και απαιτεί παρά πολύ χρόνο για την πλήρη κροκύδωσή του, είναι σχεδόν βέβαιο ότι ο χρόνος των δύο ωρών που παραμένουν τα απόβλητα στη δεξαμενή καθιζήσεως, είναι ανεπαρκής.

ε) Βιολογικός καθαρισμός - δευτεροταγής καθίζηση

Με το βιολογικό καθαρισμό γίνεται η απομάκρυνση του οργανικού ρύπαντικού φορτίου. Στην περίπτωση, που με τις προηγούμενες επεξεργασίες των αποβλήτων δεν απομακρύνθηκε όλο το ανόργανο φορτίο, είναι δυνατόν να προκύψουν προβλήματα σ' αυτή τη φάση.

Ο υπολογισμός των εγκαταστάσεων γίνεται με βάση την επιβάρυνση του όγκου της δεξαμενής με ρύπαντικό φορτίο. Το φορτίο επιβάρυνσης στην προκαταρκτική μελέτη έχει ληφθεί ίσο με $0,33 \text{ Kg } BOO_5/M_3.H$ και φαίνεται κάπως αυθαίρετο.

ζ) Επεξεργασία της λάσπης

Σχετικά με την επεξεργασία της λάσπης, έχουμε να προσθέσουμε ότι δεν αναφέρεται τίποτε σχετικά με την τελική καταστροφή ή διάθεσή της. Επίσης κατά την επεξεργασία της και κυρίως στη δεξαμενή σήψεως, θα έχουμε έκλυση CH_4 και H_2S .

η) ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ ΛΥΜΑΤΟΣ

Η φάση αυτή της επεξεργασίας των αποβλήτων, αποτελεί το χημικό καθαρισμό. Η απολύμανση γίνεται με χλωρίωση των αποβλήτων με υποχλωριώδες ασβέστιο σε ποσοστό 25 g ενεργού χλωρίου ανά M^3 , αποβαλλόμενου λύματος.

Αν πάρουμε υπ' όψη τις παρακάτω τιμές σχετικά με τις κατά προσέγγιση απαιτούμενες ποσότητες ενεργού χλωρίου για τις διάφορες περιπτώσεις ακαθάρτων:

1. Για εξουδετέρωση οσμών
2. ανεπεξέργαστα ακάθαρτα
3. Μηχανικώς καθαρισθέντα ακάθαρτα
4. Βιολογικά καθαρισθέντα ακάθαρτα

Χρόνος παραμονής (Ώρες)	Ενεργό χλώριο (g/m^3)
0,25	4-6
1,00	20-30
0,50	10-20
0,30	2-5

Τα λύματα που είναι έτοιμα να διοχετευθούν στον αποδέκτη, θα περιέχουν πολύ μεγάλο ποσό ενεργού χλωρίου. Δεδομένου δε ότι και σε ίχνη ακόμα το ενεργό χλώριο είναι επικίνδυνο για τον κατώτερο ζωικό και φυτικό κόσμο του αποδέκτη, η απολύμανση με χλώριο πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπ' όψη.

θ) ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΘΕΝΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Τα καθαρισμένα νερά που θα διοχετευθούν στο ποτάμι, μετά τη σχετική απολύμανση με χλώριο, όπως έγινε φανερό με την επισήμανση των σημείων που δημιουργούν προβλήματα και αδυναμίες στην αποτελεσματικότητα του καθαρισμού, θα περιέχουν ακόμη σημαντικά φορτίο τόσο οργανικό όσο και ανόργανο.

Η μεγαλύτερη τιμή παραδεκτή BOD 5 για τα καθαρισμένα νερά που θα διοχετευθούν στον αποδέκτη είναι 25 mg/l (έναντι της τιμής 47 mg/l που έχει ο πίνακας καθορισμένων της προκαταρκτικής μελέτης). Το ανόργανο φορτίο θα αποτελείται από $Ca(OH)_2$, άλατα νατρίου, θειούχες και χλωριούχες ενώσεις και φυσικά δεν είναι σίγουρο ότι θα είναι εντελώς απαλλαγμένα από τις ενώσεις χρωμίου.

Επίσης πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπ' όψη το γεγονός ότι θα περιέχουν μεγάλο ποσοστό ενεργού χρωμίου. Όσο για το διαλυμένο οξυγόνο, η τιμή 5mg/L του σχετικού πίνακα είναι μάλλον μεγάλη. Εδώ θα πρέπει να πούμε ότι, και η τιμή 7.20 mg/L που δίνεται για τον αποδέκτη μετά την απόρριψη είναι μάλλον μικρή γιατί είναι γνωστό ότι τα ψάρια χρειάζονται μια περιεκτικότητα σε οξυγόνο της τάξεως των 3-4Mg/L ενώ τα σολωμοειδή ποσότητα μέχρι 7mg/L.

Σ' αυτά πρέπει να προστεθεί και η πιθανότητα μιας κάποιας θερμικής ρύπανσης, λόγω της σχετικά υψηλής θερμοκρασίας των νερών καθαρισμού. Η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας του αποδέκτη μετά την απόρριψη κατά 2-5° (όπως φαίνεται από τον πίνακα, είναι αρκετό για να επιδράσει δυσμενώς στην οικονομία του οξυγόνου. Μια αύξηση της θερμοκρασίας κατά 5° (μόνο βραχυπρόθεσμα μπορεί να θεωρηθεί ανεκτή, καθ' όσον το ζεστό νερό προσφέρει ευνοϊκές συνθήκες για την δυνατότητα ανάπτυξης της σαλμονέλας (Βακτηρίδια τύφου, παράτυφου, εντερίτιδας) καθώς και σε άλλα βακτηρίδια ασθενειών.

Ο ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ

Το παράδειγμα της Γέρας Μυτιλήνης

Αναδημοσιεύουμε από το περιοδικό ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ, Τεύχος 6, 1982 αποσπάσματα κειμένου με τίτλο «Η πρόκληση Σουρλάγκα και η πάλη των συμφερόντων», το οποίο αναφέρεται στο πρόβλημα της μόλυνσης του κόλπου της Γέρας Μυτιλήνης από το υπάρχον Βυρσοδεψείο. «Στο Πέραμα της Λέσβου ένα χωριό 700 - 800 κατοίκων που το περιλούζει ο πανέμορφος κόλπος της Γέρας, έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί από το 1833 η «Βιομηχανία Δέρματος Ε.Ν. Σουρλάγκας Α.Ε.».

Τα υγρά και στερεά απόβλητα του εργοστασίου από πάντα έπεφταν μέσα στον κόλπο της Γέρας. Η μόλυνση όμως που πραγματοποιείται με αυτό τον τρόπο έγινε περισσότερο φανερή μόνο κατά τα τελευταία χρόνια, από τη στιγμή που εγκαταλείφθηκε ο παραδοσιακός τρόπος κατεργασίας των δερμάτων και άρχισαν να χρησιμοποιούνται διάφορες χημικές ουσίες. Το πρόβλημα της μόλυνσης του κόλπου της Γέρας έχει απασχολήσει έντονα τον τελευταίο καιρό τις στήλες των εφημερίδων και έχει ξεφύγει από τα στενά πλαίσια μιας διαμάχης μεταξύ των κατοίκων της περιοχής και των υπευθύνων της βιομηχανίας...»

«Η ρύπανση του κόλπου γίνεται έντονα αισθητή στους κατοίκους (ψόφια ψάρια, θολό νερό, δερματικής παθήσεις) από το 1977 οπότε αρχίζουν οι διαμαρτυρίες και οι κινητοποιήσεις.

1980. Γίνονται γνωστά τα αποτελέσματα αναλύσεων που έγιναν από το ΔΗΜΟΚΡΙΤΟ, και που είναι πίο αποκαρδιωτικά από όσο και ο πίο απαισιόδοξος θα περίμενε.

Οι ψαράδες κρεμάνε μαύρες σημαίες στα καΐκια τους και πλέουν προς το λιμάνι της Μυτιλήνης.

1981. Το Φεβρουάριο κοινοποιείται στη βιομηχανία Ε.Ν. ΣΟΥΡΛΑΓΚΑΣ απόφαση της Νομαρχίας Λέσβου που καθορίζει τους όρους που πρέπει να πληρούν τα απόβλητα που χύνονται στον κόλπο και δίνει προθεσμία για τη συμμόρφωσή της μέχρι 31.12.81. Ενώ εν τω μεταξύ επιβάλλεται πρόστιμο 5 εκατομμυρίων για τη ρύπανση. Τελικά τοποθετείται σύστημα βιολογικού καθαρισμού στο εργοστάσιο και το γεγονός προκαλεί πρόσκαιρο ενθουσιασμό.

Τον Ιούνιο όμως ύστερα από διαμαρτυρίες τοπικών φορέων γίνονται νέες αναλύσεις από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, όπου διαπιστώνονται και πάλι υπερβάσεις των επιτρεπτών ορίων των ρυπαντών και ιδιαίτερα του χρωμίου λόγω της πλημμελούς λειτουργίας της μονάδας βιολογικού καθαρισμού.

1982. Το Φεβρουάριο γίνεται η πρώτη δίκη του Ε. Σουρλάγκα ύστερα από μήνυση του προέδρου της Κοινότητας Περάματος και του Προέδρου του Σωματείου Αλιέων Περάματος, όπου και καταδικάζεται ο υπεύθυνος σε φυλάκιση 7 μηνών με αναστολή, για τη ρύπανση που προκάλεσε το εργοστάσιο.

Στις 24.6.82 γίνεται ευρεία σύσκεψη και επικρατεί αισιοδοξία, έπειτα από δήλωση του βιομηχάνου ότι θα πάρει όλα τα απαιτούμενα μέτρα.

Στις 22.7.82 κοινοποιούνται τα αποτελέσματα των αναλύσεων που δείχνουν σοβαρές υπερβάσεις.

Στις 23.7.82 δίνεται τηλεγραφική, εντολή από τον Υφυπουργό Εθν. Οικονομίας κ. Βαϊτσο προς το Νομάρχη Λέσβου, να διατάξει το κλείσιμο του εργοστασίου για 2 μήνες.

Στις 26.7. πριν ακόμα ολοκληρωθούν οι διαδικασίες για το κλείσιμο, ο Σουρλάγκας ζητά να λειτουργήσουν μερικά τμήματα του εργοστασίου. Το αίτημα γίνεται δεκτό.

Ο Σουρλάγκας υπόσχεται βελτιώσεις, ξαναλειτουργεί, γίνονται δίκες, αθώνεται. Το πρόβλημα παραμένει.

Σε σχέση με τις βελτιώσεις και τις προσθήκες που έγιναν για την πλήρη λειτουργία της βιολογικής Μονάδας καθαρισμού των υγρών αποβλήτων του εργοστασίου πραγματοποιήθηκε και προσθήκη μιας βρύσης στα 300 μ. σωλήνα που εκβάλλει στον κόλπο, από την οποία πρέπει (κάθε 4 ώρες που αδειάζουν οι δεξαμενές του συστήματος καθαρισμού) να βγαίνει καθαρό νερό, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των κατασκευαστών της. Η Φωτεινή Καλδή που πήγε με δική της πρωτοβουλία να ελέγξει αν όντως η βρύση αυτή βγάζει καθαρό νερό μας είπε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

«... Η βρύση ήταν κλειστή και φώναξα κάποιον από τον Σουρλάγκα να ανοίξει τη βρύση. Γέμισα το άδειο μπουκάλι, που είχα μαζί μου, και ρώτησα τον μηχανικό που μου άνοιξε τη βρύση αν αυτός πίνει από το βρώμικο νερό που μάζεψα. Αυτός και με κάτι άλλους άρχισαν να με περιγελούν. Ένας μάλιστα εθώπευε επιδεικτικά τα γεννητικά του όργανα. Όταν μάλιστα αντέδρασα σ' αυτή του την κίνηση πήγε να με χτυπήσει. Τους είπα δεν ντρέπεστε να μας κοροϊδεύετε; Γιατί δεν πίνετε μπροστά μου από αυτό το νερό; Θα σας κάνω μήνυση στη νομαρχία, τους είπα. Και αυτοί απαθέστατοι και ξεκαρδισμένοι από τα γέλια μου απάντησαν: «Η νομαρχία θα μας τα...».

Ψηφίσματα τοπικών Συλλόγων, που αγωνίζονται για τα δικαιώματα του λαού της Γέρας, καταλήγουν: «... Πρέπει να καταλάβουν τόσο ο κ. Σουρλάγκας όσο και οι πληρωμένοι μπράβοι του ότι ούτε η τρομοκρατία που έχουν εξαπολύσει, ούτε οι

πληρωμένες ανακοινώσεις στις εφημερίδες και οι πεμπτοφαλαγγίτικες διαδόσεις τους θα κάμψουν το αγωνιστικό φρόνημα του Γεραγιώτικου λαού»!

Μαρτυρίες των κατοίκων του Περάματος

«... Ποιός έχει το δικαίωμα να μας στερεί τα καθαρά νερά μας, και να μην απολαμβάνουμε την ομορφιά του κόλπου είτε χαζεύοντας τον είτε κολυμπώντας σ' αυτόν;»

Κάποτε μαζεύονταν εδώ τα καλοκαίρια πάνω από 10.000 Γεραγιώτες από τα γύρω χωριά και πολλοί ξένοι για τουρισμό. Τώρα κανείς δεν πατάει εδώ, γιατί θα βρωμιστεί. Ποιός θα μας φέρει πίσω τη ζωή, τον τουρισμό και την κίνηση που αποθυμάμε κι εμείς τα καλοκαίρια;»

«... Ξέρετε δεν έχουμε διάθεση για τίποτα. Έρχονται γιορτές, μα οι ίδιοι δε μπορούμε να τις νιώσουμε. Τα σπίτια μας έχουμε χρόνια να τα φτιάξουμε να τα περιποιηθούμε ή να τα φρεσκάρουμε. Να χτίσουμε καινούργια, ποτέ, γαίτι ο τόπος αυτός δε μας εκφράζει. Τα παράθυρά μας είναι πάντα κλειστά για να αποφεύγουμε τις δυσσομίες, αλλά και οι καρδιές μας είναι κλειστές».

«... Από παλιά ήταν παραδοσιακό έθιμο, κατέβαιναν όλα τα γύρω χωριά στο δικό μας για το Πανηγύρι του Αγ. Παντελεήμονα... Φέτος οι λίγοι Γεραγιώτες που κατέβηκαν τη βραδυά αυτή στο χωριό μας για να θυμηθούν τα παλιά, γύρισαν σπίτια τους βιαστικά γιατί άρχισε να φυσά και βρωμούσε όλο το χωριό».

Αυτά συγκεντρώσαμε από το κείμενο του περιοδικού ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ για το Βυρσοδεψείο της Γέρας. Οι αναλογίες και οι συσχετισμοί εύκολα μπορούν να γίνουν. Το σχόλια είναι περιττά.

Τελειώνουμε με την τελευταία παράγραφο του άρθρου: «Η υπόθεση της ρύπανσης του κόλπου της Γέρας Λέσβου είναι επικίνδυνα σοβαρή και θα πρεπε να ληφθεί

Μια αφήγηση

Η συμπατριώτισά μας κυρία Άννα Ζ..... μας αφηγήθηκε την παρακάτω ιστορία.

Την περασμένη Άνοιξη, έκαναν ένα ταξίδι στη Γερμανία, μέσω Ζυρίχης. Πήγα δηλαδή στη Ζυρίχη κι από κει για το Μόναχο πήρα το σιδηρόδρομο.

Όλοι ξέρουμε, τι τάξη και τι καθαριότητα επικρατεί στους ελβετικούς σιδηρόδρομους. Σιδηδρομικός σταθμός βαγόνια, εισιτήρια, ωράριο, όλα στην εντέλεια.

Ακολούθησε έπειτα μια διαδρομή εξαισία, καθώς βοηθούσε κι ο ανοιξιάτικος καιρός. Έβλεπα τα χωριά, τα τοπία και δε χόρταινα.

Κάθε τόσο μακάριζα τους ανθρώπους, που έφτιαζαν και απολάμβαναν αυτόν τον πολιτισμό. Και δεν φαίνεται πως ήμουν η μόνη θαυμάστρια του περίγυρου.

Όλοι είμαστε κρεμασμένοι, στα παράθυρα και γευόμαστε τη διαδρομή.

Οπότε, ξαφνικά, λίγο πριν περάσουμε τα Γερμανικά σύνορα εκεί που δεν το περιμέναμε, έρχεται μια βρώμα απ τα περίχωρα αβάσταχτη, κάτι που για πρώτη φορά στη ζωή μου αισθανόμουν κανονικό πνίξιμο.

Όλοι μας, όλοι οι ταξιδιώτες κλείσαμε με μιας τα παράθυρα του τραίνου κι αποσυρθήκαμε στις καντίνες μας και περιμέναμε να δούμε τι θα γίνει. Όσοι δεν είχαν κουκέττες και στέκονταν στους διαδρόμους, έφραζαν τη μύτη τους με τα μαντήλια. Ήταν απελπισία! Η πρώτη σκέψη που έκανα ήταν ότι «Φαίνεται δεν γίνεται να υπάρχει παράδεισος, δίχως την Κόλαση» του. Και πραγματικά είμαστε μέσα σε μια κόλαση από βρώμα.

Μια κόλαση, που συνεχίστηκε περίπου δέκα λεφτά, πράγμα που πάει να πει, καθώς υπολογίζω, ότι διανύσαμε σ' αυτό το χάλι μια διαδρομή γύρω στα πέντε χιλιόμετρα.

Όταν ξεκαθάρισε κάπως η ατμόσφαιρα, ρώτησα τον υπάλληλο του σιδηροδρόμου που ήταν Γερμανός «περί τίνος πρόκειται» Κι αυτός μου έδωσε την εξήγηση: «Βυρσοδεψείο» μου είπε «Βλέπετε δεν υπάρχουν οικισμοί εδώ γύρω κι οι Ελβετοί έστησαν ένα βυρσοδεψείο».

Ο νους μου πήγε κατ' ευθείαν στο βυρσοδεψείο της Κόνιτσας. Αν οι ελβετοί που είναι τόσο τέλειοι και σύγχρονοι σ' όλα τους, σκέφθηκα, έχουν ένα τέτοιο βυρσοδεψείο, με τόση βρώμα κι αθλιότητα, τότε με την γνωστή προχειρότητα των Ρωμιών, αλοίμονό μας, κακά μαντάτα για την Κόνιτσα. Καθώς καταλαβαίνω, αυτοί που αποφάσισαν «βυρσοδεψείο» στην Κόνιτσα, μάλλον θα πρέπει να μας θεωρούν ακατοίκητη περιοχή. Μόλις λειτουργήσει το βυρσοδεψείο, η εντύπωσή μου είναι πως δεν πρόκειται στ' αλήθεια να μείνει ίχνος ανθρώπου στον τόπο μας. Ένας θα πιάνει δουλειά εκεί, εκατό θα φεύγουν. Τόσος κόσμος που θα αναγκασθεί να ξεσπιτωθεί τι θα γίνει;

Για την αντιγραφή Γ.Λ.

Σ η μ ε ί ω σ η :

Δεν χρειάζεται φιλολογία, για να καταλάβει ο κάθε Κονιτσιώτης, ποιός είναι ο λόγος, για τον οποίο καταγράψαμε στο περιοδικό μας αυτή τη μικρή αφήγηση, που είναι ζωντανή μαρτυρία από πρώτο χέρι, με την τεράστια σημασία που έχει για την Κόνιτσα.

σαν γενικό παράδειγμα για παρόμοια προβλήματα, που ανεξάρτητα από το μέγεθός τους παίρνουν διάφορες διαστάσεις και οδηγούν σε αδιέξοδο. Το πρόβλημα της Γέρας πρέπει να ειδωθεί σαν πρόβλημα όλων μας, γιατί θίγει τη γνωστή σύγκρουση της προστασίας του περιβάλλοντος και των

τοπικών προβλημάτων υγείας, με τη βιομηχανική ανάπτυξη. Δεν θα πρέπει κάποτε να γίνουν χωροταξικοί προγραμματισμοί τέτοιοι, ώστε να μην υπάρχουν πάντα οι ίδιες συγκρούσεις, οι ίδιες συγκαλύψεις, οι ίδιες απειλές και τα ίδια διλήμματα;»

Γύρω απ' το θάμνο...

Όποιος ασχολείται με το κυνήγι γνωρίζει πολύ καλά ότι οι μικροί θάμνοι κρύβουν μεγάλους λαγούς και ότι για να πετύχουν στο σκοπό τους (εξόντωση θηράματος) σε τελική ανάλυση, δεν έχει παρά να πετάξει την πέτρα κατευθείαν πάνω στο θάμνο.

Εάν κάποιος συνέβαινε να γυροφέρνει το θάμνο και μάλιστα όχι σε απόσταση βολής, με την ελπίδα ότι κάποτε το θήραμα θα πεφτε πάνω του, το λιγότερο ανόητος θα μπορούσε να θεωρηθεί.

Ερέθισμα, βέβαια, για να γραφεί το σημείωμα αυτό δεν αποτέλεσε κάποια διάθεση παράδοσης μαθημάτων κυνηγίου, αλλά το (Σ)υνέδριο της (Ο)μοσπονδίας των Αδελφοτήτων της Επαρχίας μας, που πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα στις 14.7.1387.

Η αναγγελία του Σ. ήταν μια ευχάριστη και ελπιδοφόρα έκπληξη και ως τέτοια χαιρετίστηκε από όλους τους Κονιτσιώτες. Η αρχική μάλιστα εισήγηση - τοποθέτηση που προέδρου της Ο., ο οποίος εμφανίστηκε με ένα πρόσωπο ανθρώπου, που και ξέρει και θέλει και μπορεί να πετύχει το στόχο του, την πρώτη ελπίδα σχεδόν μετέτρεψε σε βεβαιότητα.

Είπε, μεταξύ άλλων, ο κ. Μαρτσέκης: «Σήμα κινδύνου, μαρασμού και θανάτου ήταν η αφορμή του Σ.

Πιστεύουμε στην ανάπτυξη της περιοχής. Το Σ. αποσκοπεί κυρίως όχι στα επί μέρους προβλήματα των κοινοτήτων, αλλά στην ευρύτερη ανάπτυξη. Αυτή είναι η φιλοδοξία... Η Ο. έχει σχεδιασμό. Θελήσαμε, όμως, πριν κατατεθεί αυτός στο Σ., να έχουμε το δικό σας προβληματισμό, ώστε με το επιστημονικό δυναμικό που διαθέτουμε να καταρτίσουμε ένα επιμελημένο, τεκμηριωμένο πρόγραμμα ανάπτυξης, που θα τυπωθεί και την υλοποίησή του θα επιδιώξουμε μέσω των πόρων της περιφερειακής ανάπτυξης της Ε.Ο.Κ...»

Φιλόδοξος πράγματι ο στόχος. Εμείς, χωρίς να σταθούμε στην κακή οργάνωση του Σ., που ασφαλώς δεν είναι άσχετη με την ουσία των εργασιών και όχι σπάνια χρησιμεύει ως σωτήριο άλλοθι, και χωρίς να αμφισβητούμε την αγάπη των συμπατριωτών μας για τη γενέτειρα, από τα ίδια τα πράγματα, όπως εξελίχθηκαν, είμαστε υποχρεωμένοι να επισημάνουμε μια σοβαρή αντινομία - αντίφαση.

Η αντίφαση σχετίζεται άμεσα με την προοπτική λειτουργίας του βυρσοδεψείου στην Κόνιτσα και την άρνηση του Προεδρείου του Σ. να θέσει σε ψηφοφορία σχετικό ψήφισμα. Και το πράγμα δεν θα είχε και μεγάλη σημασία ή θα μπορούσε να δικαιολογηθεί αν η άρνηση δεν συνδεόταν με το γεγονός ότι η Δ/ση της Ο., τόσο στην αρχή, όσο και στις παρεμβάσεις που ακολούθησαν, απέφυγε συστηματικά να θίξει το σοβαρότατο αυτό πρόβλημα.

Είναι δυνατόν να πιστεύει κανείς ότι μπορεί να συνυπάρξουν βυρσοδεψείο και ανάπτυξη - όχι ορθολογική, αλλά οποιαδήποτε ανάπτυξη - βέβαιη ερήμωση, που συνεπάγεται η αναπόφευκτη, βαριάς μορφής ρύπανση, και πληθυσμιακή αναζωογόνηση; Κι ακόμη περισσότερο μπορεί κανείς να πιστέψει ότι αυτά τα απλά τα αγνοούν ή δεν τα αντιλαμβάνονται άνθρωποι που και νου διαθέτουν και πείρα και γνώση;

Θα μπούμε στον πειρασμό να παρομοιάσουμε την αυριανή επαρχία με ένα μήλο, που ενώ φαντάζει εύρωστο, το μαχαίρι αποκαλύπτει σαπισμένη καρδιά. Πας να την καθαρίσεις κι αποκαλύπτεις ότι η σήψη βαθμιαία κι αναπότρεπτα επεκτείνεται προς την περιφέρεια.

Όταν η καρδιά της επαρχίας, η Κόνιτσα, καταστραφεί, όταν ο κάμπος, τα ποτάμια και η φύση της καταστραφούν, για ποιά ανάπτυξη θα μπορούμε να μιλάμε;

Θα μας πουν: Μα είναι δυνατόν, όταν είσαι γυμνός, όταν παραπεταμένος σε μια γωνιά τουρτουρίζεις από το κρύο, να αρνείσαι μια μικρή, έστω, προσφορά, ένα πουκάμισο;

Είναι δυνατόν, γιατί, στη συγκεκριμένη περίπτωση, τα χέρια που το σχεδίασαν και το ραψαν δεν κινήθηκαν από αγάπη και ενδιαφέρον, αλλά από συμφέρον και στυγνό υπολογισμό, γιατί αυτό το ρούχο, όταν μας το φορέσουν, θα σπαράξει τις σάρκες μας, όπως το πουκάμισο του, Νέσου.

Δεν αρνούμαστε τη βιομηχανική ανάπτυξη, δεν αρνούμαστε την πρόοδο, σίγουρα όμως αρνούμαστε να συνεργήσουμε στην κταστροφή μας, πιπιλίζοντας την καραμέλα της ανάπτυξης,

Αρνούμαστε να συζητάμε για ανάπτυξη, όταν σε απόσταση αναπνοής από την Κόνιτσα στηνεται η λαιμητόμος της.

Η Κόνιτσα και τα χωριά της, μια ανοιχτή πληγή που χρόνια τώρα αιμορραγεί, δε θα σωθούν με ενέσεις μορφίνης, που ούτε λίγο ούτε πολύ θέλουν να τους επιβάλουν, αλλά με μια θεραπευτική αγωγή, που θα λαβαίνει υπόψη τις τόσες — επισημασμένες άλλωστε και από όλους αποδεκτές — μορφές ανάπτυξης, όπως η αξιοποίηση του υδάτινου πλούτου, του κάμπου, των λουτρών, των δασών κλπ.

Τη λύση της ευθανασίας της απορρίπτουμε...

Σημειώσαμε πίο πάνω ότι δεν αμφισβητούμε την αγάπη των συμπατριωτών μας για τη γενέτειρα, με την πίο πλατιά σημασία της λέξης. Αυτή η παραδοχή μας αφήνει ένα παράθυρο αισιοδοξίας και πίστης ότι τελικά όσοι πήραν μέρος σ' αυτό το Σ. και πολύ περισσότερο όσοι ηγούνται οργάνων τόσο σημαντικών, όπως μια Ομοσπονδία, δε θ' αργήσουν να γίνουν μπροστάρηδες ενός αγώνα που άρχισε τώρα και εφτά χρόνια περίπου.

I.T.

Με τον παραπάνω τίτλο κυκλοφόρησε το πρώτο του βιβλίο ο Βουρμπιανίτης Τάσος Ευθυμίου στα Γιάννινα.

Είναι το Α' τεύχος του Α' Τόμου και θ' ακολουθήσουν κι άλλα τεύχη με πολλές πληροφορίες για τα χρόνια της τουρκοκρατίας και του παλιού καιρού.

Ο Τ.Ε. είναι γνωστός στους αναγνώστες του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ» από τις συνεργασίες που δημοσιεύονται σ' αυτό, από τότε που πρωτοκυκλοφόρησε, μέχρι σήμερα, είναι όμως γνωστός και πίο πέρα ακόμη με τις ιστορικές και λαογραφικές του εργασίες που έχει δημοσιεύσει σε διάφορα περιοδικά και εφημερίδες.

Με υπομονή και επιμονή μέλισσας Ο Τ.Ε. ερευνά, συλλέγει και επεξεργάζεται κάθε πληροφορία, από την παράδοση ή την ιστορία. Διαβάζει και μεταφράζει με σχολαστικότητα κάθε επιγραφή που θα συναντήσει για ν' ανακαλύψει κάποιο στοιχείο χρήσιμο στην ιστορία.

Αθόρυβος και ταπεινός ερευνητής της τοπικής μας ιστορίας, χωρίς φανταχτερούς πανεπιστημιακούς τίτλους και διπλώματα (ρολογάς ήταν το βιοποριστικό του επάγγελμα), με ανεξάντλητο εφόδιο το εσώψυχο μεράκι, μια ζωή δουλεύει και δημιουργεί...

Στη νεοτυπωμένη εργασία του ασχολείται με την παράδοση και την ιστορία του χωριού του μέχρι και τον 18ο αιώνα χωρίς να εξαντλεί βέβαια το θέμα στις 84 σελίδες του βιβλίου. Πιστεύουμε πως θα χουμε γρήγορα και τη συνέχεια στο Β' τεύχος και παραπέρα από το πλούσιο αρχείο του φίλου Τάσου Ευθυμίου.

Προς το παρόν ευχόμαστε «καλή δύναμη» για το επόμενο βήμα και συνιστούμε σε κάθε συμπατριώτη να βάλει στη βιβλιοθήκη του το βιβλίο του ΤΕ, ενισχύοντας έτσι και την προσπάθεια του. (Διεύθυνση συγγραφέα, Ζαλοκώστα 1. Γιάννενα. Τηλ. 37.044).

Σωτ. Τουφίδης

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Με αφορμή αρθρογραφία του περιοδικού μας για τα προβλήματα της περιοχής, ειδικότερα δε το υπόμνημα του προέδρου της κοινότητας Κλειδωνιάς «Προτάσεις τουριστικής αξιοποίησης περιοχής ποταμού Βοΐδομάτη και ορεινού όγκου Γκαμήλας» και το άρθρο του κ. Ηλ. Ανδρέου που αναφέρεται στη δημιουργία Μουσείων και η συντήρηση - αξιοποίηση παραδοσιακών οικοδομημάτων, οι βουλευτές της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ.κ. Ελ. Καλογιάννης, Θ. Γεωργιάδης, Ηλ. Βεζδεβάνης και Αν. Μπάλκος κατέθεσαν στη βουλή σχετική ερώτηση και αναφορά.

Η Σ.Ε., ευχαριστώντας, έστειλε στους κ.κ. βουλευτές την ακόλουθη επιστολή:

Κόνιτσα 23/8/1987

Προς τους κκ. Ελ. Καλογιάννη, Θεόδ. Γεωργιάδη, Αν. Μπάλκο και Ηλ. Βεζδρεβάνη, βουλευτές της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

ΑΘΗΝΑ

Αξιότιμοι κύριοι,

Η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού μας αισθάνεται ιδιαίτερη ικανοποίηση γιατί με τον τρόπο της έδωσε την ευκαιρία ώστε θέματα σοβαρά για την περιοχή, για την ανάπτυξη και την επιβίωσή της ακόμα, να τεθούν ενώπιον της βουλής των Ελλήνων.

Σ' εσάς, εκπροσώπους της λαϊκής βούλησης, που πήρατε την πρωτοβουλία κατάθεσης, σχετικής ερώτησης και αναφοράς στη βουλή, εκφράζουμε τις ειλικρινείς μας ευχαριστίες.

Ακόμη, έχοντας πλέον δεδομένο και απ' το ενδιαφέρον σας για την επαρχία της Κόνιτσας, θα θέλαμε να σας καταστή-

σουμε κοινωνούς κάποιων σκέψεών μας, όσον αφορά τα προβλήματα του χώρου, και να ζητήσουμε τη συμπαράστασή σας.

Τα τελευταία χρόνια ο κόσμος της περιοχής με συγκεντρώσεις, δημοσιεύσεις, πορείες, ψηφίσματα και δημοψηφίσματα, αγωνίζεται να αποτρέψει τη λειτουργία βυρσοδεψείου που έχει στηθεί στις παρυφές της πόλης, επειδή έχει απόλυτα πειστεί ότι η λειτουργία ενός τέτοιου εργοστασίου θα σημάνει για την περιοχή καταστροφική ρύπανση του εδάφους και των νερών της, ακύρωση κάθε άλλης επιθυμητής μορφής ανάπτυξης (γεωργία, ιχθυοκαλλιέργεια, λουτρά, τουρισμός), μαρασμό και ερήμωση.

Χωρίς να υποτιμούμε τη σημασία της επίλυσης των προβλημάτων που επισημαίνετε στην ερώτηση και την αναφορά σας, πιστεύουμε να συμφωνείτε μαζί μας ότι αυτό που σήμερα προέχει είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος ΒΥΡΣΟΔΕΨΕΙΟ.

Για να σας διευκολύνουμε σε τυχόν ενέργειές σας, σας στέλνουμε σχετικά φωτοτυπημένο υλικό και σας διαβεβαιώνουμε ότι είμαστε στη διαθεσή σας για κάθε πρόσθετη πληροφορία.

Για τη Συντακτική Επιτροπή
Σ. Τουφίδης

ΑΡΣΗ ΕΜΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Δημοσιεύουμε δηλώσεις του Μητροπολίτη Δρυινοπούλεως — Πωγωνιανής και Κονίτσης καθώς και ανακοίνωση — ψήφισμα φορέων της Κόνιτσας, που έγιναν με αφορμή την άρση του εμπολέμου με την Αλβανία.

Α' ΟΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ

Η Κυβέρνησις, με την αντεθνικήν, αντισυνταγματικήν, μονομερή άρσιν του εμπολέμου, καθίσταται υπόλογος ενώπιον του Θεού, του Έθνους και της Ιστορίας. Οι Έλληνες της Βορείου Ηπείρου εγκαταλείπονται εις την διάθεσιν των Αλβανών, οι οποίοι, ανενόχλητοι, θα συνεχίσουν πλέον το εγκληματικόν τους έργον του πλήρους αποχριστιανισμού και αφελληνισμού των αδελφών μας Βορειοηπειρωτών. Διό και καλούμεν τα πολιτικά κόμματα, όπως ζητήσουν την έκτακτον σύγκλησιν της Βουλής, προκειμένου να θέσουν την Κυβέρνησιν προ των ιστορικών ευθυνών της.

Το εμπόλεμον ήταν ένα διαπραγματευτικόν «ατού» εις τα χέρια της Ελλάδος, δια να ζητήσει από τους Αλβανούς τον σεβασμόν της θρησκείας, της Ελληνικής γλώσσης, της Ελληνικής παιδείας, ως και την αποφυλάκισιν και απελευθέρωσιν των χιλιάδων φυλακισμένων και εξορίστων. Με την άρσιν, τώρα, του εμπολέμου απεκαλύφθη εις τα πράγματα, ότι η πολιτική της Κυβερνήσεως είναι σαφώς φιλοαλβανική και καθόλου φιλοβορειοηπειρωτική. Διότι η Αλβανία θα ομιλεί εφεξής από θέσεως ισχύος, ενώ ημείς θα την εκλιπαρούμεν δια να δώση «ψιχία» δικαιωμάτων εις τους Βορειοηπειρώτας - όχι, βεβαίως, εκείνα τα οποία είναι υποχρεωμένη να δώσει από το πρωτόκλλον της Κερκύρας και τους Διεθνείς Οργανισμούς, αλλ' όσα το θηρίον αυτό της Αποκαλύψεως, δια λόγους προσχημάτων και μόνον και «δια τα μάτια του

κόσμου», θα λέγει ότι προσφέρει. Εις την ουσία θα συνεχίσει ανεξέλεγκτα την εξόντωσιν του Ελληνισμού της Βορείου Ηπείρου, αφού δεν edίστασε να εξοντώσει και αυτόν τον πρωθυπουργόν Σέχου και πολλούς άλλους υπουργούς.

Στη συνέχεια των ανακοινώσεων τονίζεται ότι ο αγώνας θα συνεχιστεί ανένδοτος.

Β' ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ — ΨΗΦΙΣΜΑ

Εμείς οι φορείς της Κόνιτσας χαιρετίζουμε την απόφαση της Κυβέρνησης για την άρση του εμπολέμου με τη γειτονική Αλβανία. Πιστεύουμε ότι η απόφαση αυτή αποτελεί αφετηρία, για την ανάπτυξη σχέσεων φιλίας και συνεργασίας των δύο λαών και ότι είναι ο μόνος δρόμος, που θα εξασφαλίσει την απρόσκοπτη επαφή και επικοινωνία της Ελληνικής μειονότητας με την Ελλάδα, edραιώνοντας την Ειρήνη στα Βαλκάνια

Όμως στον τόπο μας διαδραματίζονται γεγονότα που ξεπερνούν την ευαισθησία και την ανοχή μας και θυμίζουν κάποιες άλλες εποχές...

— Οργανώνονται επιστημονκοφαν συνέδρια με κωδωνοκρουσίες, κραυγές και κηρύγματα μισαλλοδοξίας.

— Βλέπουμε να γίνεται ο χώρος της εκκλησίας επίκεντρο πολιτικών κηρυγμάτων, καταγγελιών σε πολιτικές επιλογές συνοδευόμενες από πένθιμες κωδωνοκρουσίες. Έτσι μετατρέπεται ο ναός από «οίκον Θεού» σε χώρο αναμόχλευσης παθών και διατήρησης γιορτών μίσους.

— Βλέπουμε να γίνεται η Κόνιτσα χώρος σύναξης χουντοδεξιών στοιχείων που αποσκοπούν στη διατήρηση κλίματος ανωμαλίας.

Απ' τη Μελισσόπετρα

—Βλέπουμε τη Δημοτική Αρχή να συμπαραστέκεται στα οργανωμένα σχέδια του Δεσπότη και των υποστηρικτών του και ρωτάμε:

— Γιατί το λεγόμενο Βορειοπειρωτικό ανακινείται τον τελευταίο καιρό και όχι από την εποχή της επταετίας όταν δηλ. διορίστηκε ο δεσπότης στην Κόνιτσα:

— Από που υποκινούνται αυτές οι ενέργειες και ποιών συμφέροντα εξυπηρετούν;

Τελειώνοντας διατυπώνουμε έντονα την ανησυχία μας για την κατάσταση που επικρατεί και την αγωνία μας για το μέλλον αυτού του τόπου.

ΚΑΙ ΚΑΛΟΥΜΕ τον Κονιτσιώτικο Λαό να περιφρουρήσει το δικαίωμά του, για Δημοκρατία - Ειρήνη - Πρόοδο.

Οι φορείς:

Εξωραϊστικός Σύλλογος

Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος

Κοινότητα Νέων

Σύλλογος Γυναικών

Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Α' Δημοτικού

Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Γ' Δημοτικού

Σωματείο Οικοδόμων

Αγροτικός Συνεταιρισμός

Παράρτημα Εθνικής Αντίστασης Κόνιτσας

Κυνηγετικός Σύλλογος

Η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού με τη σειρά της τονίζει ότι η άρση του εμπολέμου είναι ένα θετικό βήμα, με άριστες προοπτικές για τη βελτίωση των σχέσεών μας με τη φίλη γειτονική χώρα και, σίγουρα θα βοηθήσει την ελληνική μειονότητα.

Είναι βέβαιο ότι η ψυχροπολεμική τακτική που τα τελευταία χρόνια εντείνεται ιδιαίτερα από τις οργανώσεις και τα πρόσωπα που ασχολούνται με το βορειοπειρωτικό ζήτημα, δημιουργεί κλίμα δυσπιστίας και καχυποψίας, το οποίο δυσχεραίνει την επίλυση των προβλημάτων της ελληνικής μειονότητας.

Στην κοιν. Μελισσόπετρας φέτος το πανηγύρι προς τιμή της Αγ. Παρασκευής οργανώθηκε από την Αδελφότητά της και είχε ξεχωριστή ομορφιά και χάρη.

Όλοι οι νέοι της Αδελφότητας που είχαν έρθει από την Αθήνα, οι νέοι του χωριού και του Συν/σμού Καλόβρυσης με επικεφαλής τους προέδρους, της κοιν. Αθαν. Κοτόπουλο και της Αδελφότητας Δημ. Λάμπρου εργάστηκαν με ζήλο κι αυταπάτηση για την επιτυχία του.

Βοήθησαν με πολύ κούραση και ιδρώτα τις ημέρες του καύσωνα στη διαμόρφωση μεγάλου χώρου για την τέλεση του πανηγυριού και ασφαλώς με τη βοήθεια των μηχανημάτων της Ε.Τ.Κ.Α.

Έφτιαξαν ειδική λίστα για το χορό, εξέδρα για τα λαλούμενα, μετέφεραν τραπέζια, καρέκλες από τα γύρω χωριά για να εξυπηρετηθεί ο κόσμος και ανάλαβαν οι ίδιοι το κουμάντο αφιλοκερδώς με ποτά, αναψυκτικά, σουβλάκια και τα έσοδα διατέθηκαν για την καλύτερη διαμόρφωση του χώρου της πλατείας.

Το πανηγύρι κράτησε δύο ημέρες, πολύ κόσμος το επισκέφτηκε και γλέντησε με την ψυχή του, η λαχειοφόρος αγορά με πλούσια δώρα έγινε στις 12 τα μεσάνυχτα.

Το πανηγύρι αυτό έδωσε ξεχωριστή ζωντάνια στο χωριό μας και το χρωστάμε αποκλειστικά και μόνο στους νέους του χωριού μας.

Τέτοιες πρωτοβουλίες που προάγουν και αναβιώνουν την παράδοση συχνά να επαναλαμβάνονται και όχι μόνο στη Μελισσόπετρα, αλλά και στο Συν/σμό Καλόβρυσης, περιμένουμε.

Μπράβο τους!

Το γλέντι αποθανάτισε με το βίντεό του ο συγχωριανός μας Φ. Τζάλλας που είχε έρθει από τη Γερμανία.

B.N.

Συμπατριώτης δημιουργός

ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ ... Ο ΟΛΥΜΠΙΟΣ, το Λελέκι ΜΑΣΚΩΤ του EUROBASKET

ΝΑΙ φίλοι συμπατριώτες, είναι πατριωτάκι μας το πασίγνωστο πλέον Λελέκι του EUROBASKET. Σε μας τους Ηπειρώτες είναι πολύ γνωστός ο λέλεκας που τον βλέπουμε σχεδόν παντού στον τόπο μας. Είναι βέβαιο πως και οι ταξιδιώτες που περνούν από τον τόπο μας, πρόσεξαν την λιγνή, λευκή και ψηλοκανή μορφή του πάνω στα καμπαναριά και στους στύλους στα Γιάννενα, στη Φιλιπιάδα και αλλού, τους παλιούς καλούς καιρούς και στην κάτω Κόνιτσα, όπως θα θυμούνται οι πίο ηλικιωμένοι. Θεωρούν μάλιστα στην Ήπειρο καλή, τυχερή και πλούσια σε σοδειά χρονιά, εκείνη τη χρονιά που τα λελέκια είναι και πολυάριθμα και στήνουν τις φωλιές τους στα πίο ψηλά σημεία.

Αυτή την ιδιαίτερη ΗΠειρώτικη αντίληψη για το λέλεκα που ίσως είναι και ευρύτερα διαδεδομένη, σε συνδυασμό με την χαρακτηριστική και ταιριαστή συμβολικά με το άθλημα του ΒΑΣΚΕΤ μορφή του, κατάφερε να μεταφέρει με ξεχωριστή τελειότητα στην επίσημη αφίσα της ΜΑΣΚΩΤ των Πανευρωπαϊκών Αγώνων 1987 ο συμπατριώτης μας ζωγράφος - γραφίστας ΚΩΣΤΑΣ ΤΖΙΜΟΥΛΗΣ.

Ξεχωριστή λεπτότητα χαρακτηρίζει και την σύνθεση του ΣΗΜΑΤΟΣ, όπου ο συνδυασμός της σφαίρας - μπάλλας, που συμβολίζει τον ΗΛΙΟ και το αιώνιο Ελληνικό φως, με το αρχαιοελληνικό ιωνικό κιονόκρανο, δείγμα του θαυμαστού Ελληνικού Πολιτισμού, εξάισια ενωμένα μεταξύ τους μ' ένα απέριττο σχδιο, παρά την φαινομενική αντίθεση των, χάρη στην ευαισθησία του καλλιτέχνη, έδωσαν ένα ΣΗΜΑ απλό και μεστό από συμβολισμό που δίκαια χαρακτηρίστηκε «κλασσικό», με την πραγματική έννοια της λέξης.

Έτσι, εκείνες τις μέρες του περασμέ-

νου Ιούνη, όλοι κυριολεκτικά οι Έλληνες, στημένοι μπροστά στις TV, ανεξάρτητα από επάγγελμα ή ενδιαφέροντα, παρακολουθούσαμε την τιτάνια προσπάθεια της Εθνικής μας για την κατάκτηση του κυπέλλου και πάνω απ' όλα να στέκει στις οθόνες μας το λιγνό, ψηλό λελέκι, ο ΟΛΥΜΠΙΟΣ όπως ονομάστηκε, που έδειχνε σαν να συμμετείχε και μας συντρόφευε στην αγωνία, στον ενθουσιασμό και στην τελική έκρηξη της χαράς μας για την απρόσμενη νίκη.

Χάρη δε στη σύγχρονη τεχνολογία της τηλεματικής, των κομπιούτερς, των κινουμένων σχεδίων και των δορυφορικών τηλεμεταδόσεων, η εξάισια λεπτή φιγούρα του λέλεκα μετέφερε το μήνυμα της νίκης, με την κατάκτηση του κυπέλλου από την Εθνική μας, και το όνομα της πατρίδας μας HELLAS - ΕΛΛΑΣ σ' όλη την Ευρώπη και στα πέρατα της οικουμένης.

Βέβαια μέσα στη μέθη της νίκης και όσων επακολούθησαν κανένας ίσως δεν σκέφθηκε να αναφερθεί και στο δημιουργό της ΜΑΣΚΩΤ των αγώνων και του ΣΗΜΑΤΟΣ. Προσωπικά μόνο στο ειδικό ένθετο του ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ αρ. 23 στις 4.6.1987 για το EUROBASKET βρήκα λιγοστά στοιχεία για το λελέκι και το δημιουργό του. Γράφει επι λέξει ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ:

Πολλά άλλα σχόλια που εκθειάζουν τον επιτυχημένο συμβολισμό και την ευαισθησία στη σύνθεση της αφίσας γράφτηκαν στον Ελληνικό αλλά και στον ξενο τύπο, με ιδιαίτερη αναφορά στη λεπτότητα και λιτότητα της σύλληψης της όλης σύνθεσης από τον δημιουργό της.

Δυστυχώς όμως σε καμιά από τις παραπάνω δημοσιεύσεις δεν γίνεται παρουσίαση του καλλιτέχνη, ώστε να τον γνωρίσει το κοινό και να εκτιμήσει το έργο του, γι αυτό και για τον πρόσθετο λόγο ότι είναι δικός μας, δηλ. Ηπειρώτης, ο δημιουργός του ΟΛΥΜΠΙΟΥ, θα αναφερθώ

σ' αυτόν, γιατί είναι και καλό να γνωρίζουν οι συμπατριώτες μας τους καταξιωμένους καλλιτέχνες.

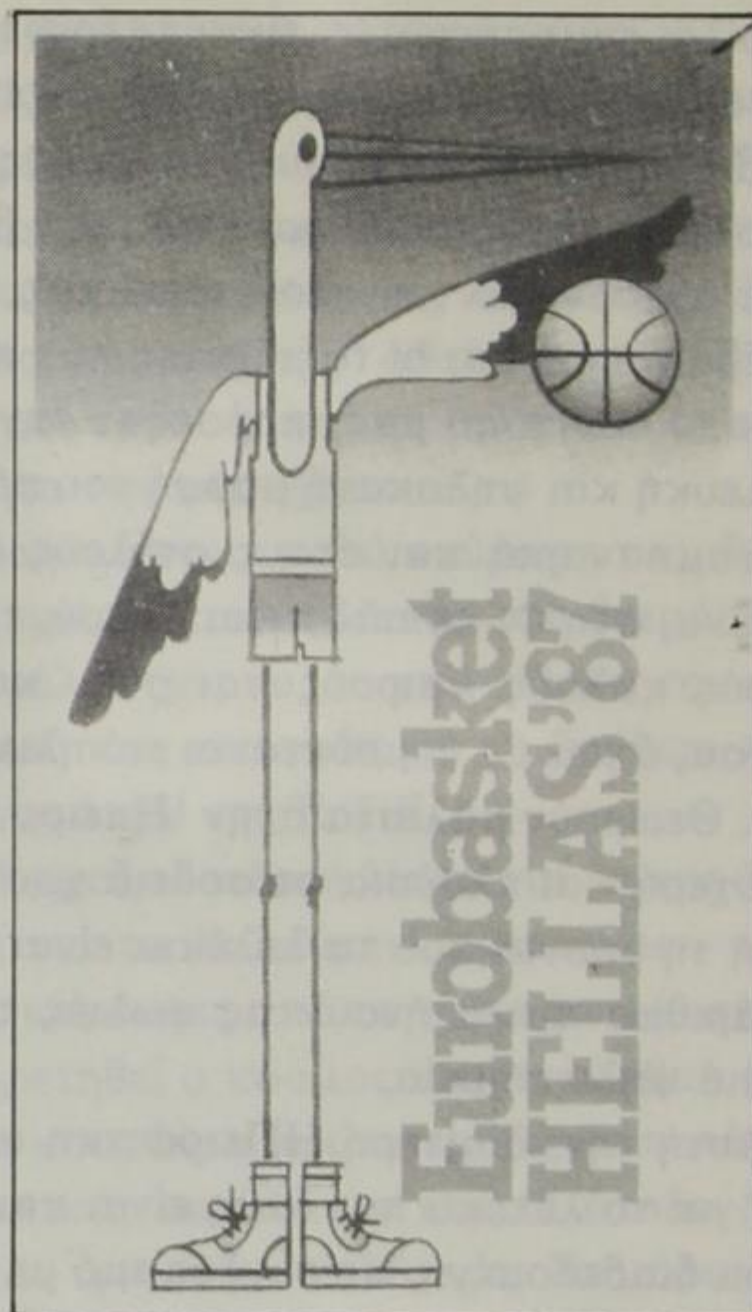
Όπως όλοι οι παρεπιδημούντες στο κλεινο αστυ, έτσι και ο Κώστας Τζιμούλης είναι Ηπειρωτόπουλο της διασποράς. Γεννήθηκε το 1942 στη ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ Κόνιτσας «το παλιό ΚΑΝΤΣΙΚΟ». Με τη δίνη του εμφυλίου βρέθηκε στη Ρουμανία, όπου έκανε σπουδές ζωγραφικής. Στην Αθήνα μαθήτευσε δίπλα στο γνωστό ζωγράφο Γ. Βακιρτζή και ύστερα εργάστηκε σαν γραφίστας στις γνωστότερες διαφημιστικές εταιρίες των Αθηνών. Σήμερα, ελεύθερος και επιτυχημένος πιά ζωγράφος - γραφίστας, διατηρεί δικό του εργαστήριο στη ΝΕΑ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ οδός Μαραθώνος 51, τηλ. 2511341. Εργατικότατος, λάτρης του ωραίου και της τελειότητας, ήρεμος και φιλόπρονος μαζί, εχθρός κάθε κακογουστιάς, με ιδιαίτερη αίσθηση της ομορφιάς και ευχέρεια στη σύλληψη του συμβολικών μορφών, εραστής και υπηρέτης αντάμα της τέχνης του, ο ΚΩΣΤΑΣ ΤΖΙΜΟΥΛΗΣ, γεμίζει σήμερα με την παρουσία του τον χώρο της τέχνης που υπηρετεί, συντελώντας έτσι στην αισθητική αναβάθμιση και καλλιέργεια του τόπου μας.

Πέρα απ' όλα τα παραπάνω, ο φίλος ΚΩΣΤΑΣ ΤΖΙΜΟΥΛΗΣ, είναι ένας γνήσιος ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ, αληθινός λάτρης της ιδιαιτέρας του πατρίδας και ενεργό μέλος της Αδελφότητας του χωριού του, με εμφυτευμένες στο είναι του τις παραδόσεις και τις Ηπειρωτικές ηθικές αξίες. Γι αυτό εμείς οι συγχωριανοί του, αλλά και η Ηπειρωτική κοινότητα γενικότερα, είναι βέβαιο ότι σεμνύονται που έχουν στις τάξεις τους ένα τόσο ταλαντούχο από τη φύση του μέλος, που κατάφερε έτσι απέρριτα και με πολύ συμβολισμό και το άθλημα του ΒΑΣΚΕΤ να προβάλλει και την νίκη να λαμπρύνει και την εμφάνιση της πατρίδας μας στο διεθνές τηλεοπτικό κοινό να παρου-

σιασει με ασύγκριτα καλαισθητικό τρόπο.

Εμείς του ευχόμαστε και νέες διακρίσεις στο στίβο της τέχνης.

Θωμάς Ζιώγας

Δίστρατο

Προβλήματα και προοπτικές ανάπτυξης ενός από τα ομορφότερα χωριά»

Σε υψόμετρο 1100 μέτρων και σε απόσταση 50 χιλιομέτρων από τη Κόνιτσα βρίσκεται χτισμένο στις πλαγιές του Σμόλικα το Δίστρατο. Απομακρυσμένο από το κέντρο, βυθισμένο μέσα στο πράσινο με άφθονα τα γάργαρα νερά που το διασχίζουν έχει μια ομορφιά ξεχωριστή και ζηλευτή.

Ζουν 500 και πλέον ψυχές στο Δίστρατο. Οι κάτοικοι του, Βλάχοι την καταγωγή ασχολούνται με την υλοτομία. Είναι το μεγαλύτερο χωριό της Κόνιτσας, το μοναδικό χωριό που έχει Δημοτικό Σχολείο με 40 μαθητές τη στιγμή που τα περισσότερα σχολεία στα άλλα χωριά έχουν κλείσει. Το μοναδικό χωριό που έχει Παιδικό Σταθμό με 25 μικρά παιδιά. Λειτουργεί επίσης Ταπητουργική Σχολή που εργάζονται οι γυναίκες του χωριού.

Γεμάτο ζωή και φυσική ομορφιά το Δίστρατο αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα, προβλήματα που λύθηκαν, όπως η τοποθέτηση τηλεφώνων, η ίδρυση Παιδικού Σταθμού, αλλά και προβλήματα που παραμένουν άλυτα.

Το πρώτο και βασικό πρόβλημα που ταλαιπωρεί χρόνια τόσο τους Διστρατιώτες όσο και τους κατοίκους της υπόλοιπης Λάκκας, είναι ο δρόμος Κόνιτσα Δίστρατο. Τους είναι η μοναδική επαρχική οδός που σε όλο της το μήκος είναι χωματόδρομος και τις περισσότερες μέρες του χρόνου σε άσχημη κατάσταση. Έχει φυσικά βελτιωθεί η βατότητά του τα τελευταία χρόνια χρειάζονται όμως και άλλα χρήματα για να γίνει τουλάχιστο υποφερτή η διέλευσή του.

Ένα δεύτερο εξίσου σημαντικό πρόβλημα είναι και το ότι δεν υπάρχει γιατρός στο χωριό. Είναι τουλάχιστο έγκλημα να μη υπάρχει γιατρός σ' ένα χωριό με 500 κατοίκους, που απέχει δύο ώρες και πλέον από τη Κόνιτσα. Είναι απαράδεκτο σ' ένα

χωριό με 30 παιδιά προσχολικής ηλικίας να μην υπάρχει γιατρός.

Το άλλο πρόβλημα που σίγουρα προκαλεί αγανάκτηση ίσως και γέλια είναι το ότι στο χωριό δεν βλέπουμε τηλεόραση. Τι άλλο να πει κανείς. ΕΝΩ ζούμε στην ηλεκτρονική εποχή όμως οι Διστρατιώτες δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τηλεόραση, αυτό το τόσο αναγκαίο μέσο για πληροφόρηση και ψυχαγωγία. Ας τοποθετηθεί επιτέλους ο αναμεταδότης.

Ένα άλλο πρόβλημα που αποτελεί συνάμα και προοπτική ανάπτυξης είναι το χιονοδρόμιο που βρίσκεται στα όρια Ν. Ιωαννίνων - Ν. Γρεβενών. Είναι το γνωστό σε όλους - άγνωστο ίσως μόνο στη Νομαρχία μας - Χιονοδρόμιο Βασιλίτσας. Οργανωμένο με την πρωτοβουλία του ΧΟΣ Γρεβενών έχει τεράστιες προοπτικές εξέλιξης σε χιονοδρόμιο ευρωπαϊκών προδιαγραφών.

Είναι όμως τόση η αδιαφορία των υπηρεσιών της Νομαρχίας Ιωαννίνων, που ενώ το χιονοδρόμιο απέχει 8 χιλιόμετρα από το Δίστρατο ο δρόμος είναι αδιάβατος. Δρόμος που έχει ανοιχτεί το 1956 και από τότε καμιά βελτίωση δεν έγινε. Έτσι η πρόσβαση είναι δυνατή μόνο από τα Γρεβενά με αποτέλεσμα το Δίστρατο να στερείται τους πόρους από τους εκδρομείς και ας βρίσκεται το χιονοδρόμιο τόσο κοντά του. Δεν συγχωρείται κκ. Νομάρχη, ούτε αδιαφορία, ούτε αργοπορία. Εάν δεν πείθεστε για τις δυνατότητες ανάπτυξης του και για τα οφέλη που θα προκύψουν στο νομό μας, κάντε τον κόπο να το επισκεφτείτε για να το διαπιστώσετε.

Είναι πράγματι όμορφο χωριό το Δίστρατο. Έχει ζωή. Έχει νέους. Έχει ανάγκη από ενδιαφέρον. ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΟΝΟ ΧΩΡΙΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕ 40 ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ, 32 ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΙ 25 ΝΗΠΙΑ ΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ.

Κύριε Νομάρχη, για να διαπιστώσετε μόνος σας το μέγεθος των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το Δίστρατο σας παρακαλούμε να είναι από τα πρώτα στον κατάλογο των επισκέψεών σας.

ΠΑΝΗΓΥΡΙ 1987 ΣΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ

Με επιτυχία γιορτάστηκε και φέτος το καθιερωμένο πανηγύρι της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα στις 6 και 7 Αυγούστου στο Ελεύθερο, το πανηγύρι του Αη-Σωτήρα όπως λέγεται στην απλή γλώσσα των κατοίκων του χωριού.

Έχει γίνει βίωμα όλων των απανταχού ευρισκομένων συγχωριανών μου τις μέρες αυτές να συγκεντρώνονται στην γενέτειρά τους, να δίνουν όλοι το μεγάλο παρόν σ' αυτή τη θρησκευτική γιορτή της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα Χριστού, σ' αυτό το όμορφο πανηγύρι, όπου γίνεται συνάντηση τριών γενιών συμπατριωτών, που η έναρξη λειτουργίας του ανάγεται στα πολύ παλιά χρόνια.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, άρχισαν πρώτοι να καταφθάνουν οι ξενητεμένοι μας από τη Σουηδία, Γερμανία και Βέλγιο τους ακολούθησαν οι υπόλοιποι συγχωριανοί μας από την Αθήνα, τα Ιωάννινα την Αλεξάνδρεια τη Θεσ/νίκη, το Αίγιο την Πάτρα, την Κόνιτσα την Καστοριά και άλλα μέρη της Ελλάδας.

Η επιθυμία για τον τόπο που γεννηθήκαμε, ο πόνος για τους δικούς μας, το υπέροχο κλίμα, η ανεπανάληπτη και μοναδική θέα του τοπίου και η πίστη στις παραδόσεις τα ήθη και έθιμα είναι μερικοί από τους πολλούς λόγους που μας έκαναν ιδιαίτερα αυτές τις πρώτες μέρες του Αυγούστου, τις μέρες του πανηγυριού να δώσουμε το μεγάλο παρόν, να βρεθούμε όλοι μαζί, να ειδωθούμε, να χορέψουμε αγκαλιασμένοι στο τόπο που πριν από αρκετά χρόνια παίζαμε παιδάκια, να πούμε τα προβλήματά μας, τους πόνους, τους καύμους τα βασανά μας, τις χαρές και τις επιτυχίες και να γνωριστούμε με τη νέα γενιά του χωριού μας.

Εδώ στο αγαπημένο μας χωριό που τόσο νοσταλγούμε κοντά στις ρίζες μας, δώσαμε το ραντεβού μας, όπως και κάθε χρόνο, εδώ βρήκαμε τη γαλήνη, την ξεκού-

ραση, την ψυχική ευχαρίστηση αλλά και διασκέδαση.

Στα σπίτια, στις γειτονιές και στα στενά σοκάκια άκουγες φωνές και τραγούδια και η μνήμη μας πήγαινε πολλά χρόνια πίσω.

Ανήμερα της γιορτής, 6 Αυγούστου ανεβήκαμε ψηλά στο όμορφο ξωκλήσι του Αη-Σωτήρα πάνω από το Ρουμάνι. Από κει πάνω όλα ήταν όμορφα, το χωριό χτισμένο σε τέσσερες μαχαλάδες σε μία ειδυλιακή τοποθεσία, καταπράσινο από τα καλαμπόκια και τα οπωροφόρα δέντρα και ανάμεσα του να τρέχει βιαστικά το ποταμάκι του χωριού που πηγάζει από τις πανύψηλες κορφές του Σμόλικα.

Από δώ η ψυχή αισθάνεται μία βαθιά ανακούφιση και τα μάτια βυθίζονται στην πράσινη ομορφιά, κατάφυτη στα βουνά στα Λαγκάδια, στις Ρεματιές, από κει απολαμβάνεις τα δώρα που μας χάρισε ο Θεός με τη δημιουργία. Αυτή η δημιουργία μας φέρνει πλησιέστερα προς το δημιουργό της και εξυψώνει την ψυχή μας σε μία ευλαβική και αγνή ανάταση, η δε γύρω φύση μας υποχρεώνει να συναισθανθούμε τη μικρότητά μας και τις αδυναμίες μας.

Μετά την απόλυση της εκκλησίας κατεβήκαμε λίγο πιο κάτω σ' ένα ξέφωτο σιάδι, δίπλα από το ξωκλήσι του Αη-Γιώργη όπου επακολούθησε χορός και γλέντι.

Λίγο πριν το μεσημέρι, σύμφωνα με το έθιμο, παρέα με τα «όργανα» περάσαμε από τα σπίτια του πέρα Μαχαλά.

Το απόγευμα της ίδιας μέρας στο μεσοχώρι, στην πλατεία του χωριού, κάτω από το βαθύ ίσκιο της γέρικης αγιομουριάς ξανάρχισε το γλέντι και ο χορός με φαγοπότι, άφθονο κρασί και παγωμένη μπύρα όπου με κέφι και ενθουσιασμό συνεχίστηκε μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

Την άλλη μέρα Παρασκευή 7 Αυγούστου, παρακολουθήσαμε τη Θεία Λειτουργία από τον Πολιούχο Άγιο Νικόλαο, χοροστατούντος του Πανοσιολογιωτάτου

Αρχιμανδρίτου της Ιεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Τρεμπέλα, ο οποίος κήρυξε και το Θείο Λόγο.

Είναι μία από τις νεόχτιστες εκκλησίες της επαρχίας μας, χτισμένη το 1966, με ενέργειες του αείμνηστου Αχιλλέα Μπάρμπα συνταξιούχου τότε δασκάλου του χωριού μας, σε μικρή απόσταση από την παλιά εκκλησία του Αγίου που πυρπολήθηκε από τους Γερμανούς το 1943.

Μετά την εκκλησία και πάλι στην πλατεία του χωριού συνεχίσθηκε το γλέντι, όπου το χορό άνοιξαν οι μεγαλύτεροι σε ηλικία συγχωριανοί μας, τους ακολούθησαν δε στη σειρά οι αμέσως νεώτεροι.

Το απόγευμα πάλι στο μεσοχώρι συνεχίστηκε το ατέλειωτο γλέντι μέχρι το πρωί της επομένης με τη συμμετοχή πολλών φίλων και επισκεπτών από τα γύρω χωριά της Λάκκας Αώου και της Κόνιτσας.

Το φετεινό πανηγύρι ξεχώρισε από τα άλλα, είχε το «κάτι άλλο» που τόκανε να ξεχωρίσει από τα προηγούμενα. Αυτό το «κάτι άλλο» ήταν αποτέλεσμα πολλών καλών «στοιχείων» όπως τα ντόπια όργανα της Κόνιτσας, το φυσικό περιβάλλον, η μεγάλη προσέλευση κόσμου από όλα τα μέρη της Ελλάδας και του Εξωτερικού, αλλά πάνω από όλα ότι κουμάντο σ' αυτό το πανηγύρι έκανε η καλή διάθεση και θέληση του καθενός για ένα πανηγύρι που να χαρακτηρίζεται μόνο από πολιτισμένο γλέντι γεμάτι κέφι και χαρά.

Πιστεύουμε πως όσοι βρέθηκαν σ' αυτό το πανηγύρι θα το θυμούνται παίρνοντας μία γεύση ενός καθαρά Ελευθεριώτικου (Γκριζπανίτικου) πανηγυριού.

Μετά από όλα αυτά θάταν να μη συγχαρούμε τον Πρόεδρο της Κοινότητας μας κ. Γεώργιο Σπανό, ο οποίος συνέτενε τα μέγιστα σ' αυτή την επιτυχία. Επίσης συγχαρητήρια αξίζουν στο Πρόεδρο και τα μέλη του Προεδρίου του Μορφωτικού - Εκπολιτιστικού συλλόγου του χωριού μας για

την διάθεση όλων των νεοκατασκευασθέντων τραπεζιών και πάγκων για τις ανάγκες του πανηγυριού, επίσης όλους τους επώνυμους και ανώνυμους συγχωριανούς μας που συνέβαλαν με κάθε τρόπο σ' αυτό το όμορφο Ηπειρώτικο Πανηγύρι του Ελευθέρου.

Έτσι τελείωσε και αυτό το πανηγύρι και πρόσθεσε στη μνήμη μας μία ακόμη γλυκιά νοσταλγική ανάμνηση του χωριού μας και ανανεωμένοι ψυχικά και σωματικά επιστρέψαμε στις δουλειές μας με την ευχή και ελπίδα του χρόνου να περάσουμε καλύτερα.

Βασίλειος Ευάγ. Βόσιος
Γράμμου 36-38
Καστοριά

ΜΝΗΜΗ ΑΔΕΛΦΟΥ

Πίσω σα μένεις κλειστές πόρτες βλέπεις. Έφυγε κι άλλος αδελφός κι άφησε πίσω πίκρες χωρισμού. Ερείπιο ή μέρα μοιάζει σαν και κείνος έφυγε κι έμεινες μονάχος δίχως αδελφού φιλί.

Βασ. Λαμπρίδης

Από το παράρτημα της ΠΕΑΕΑ
Κόνιτσας λάβαμε την παρακάτω ανακοίνω-
ση με την παράκληση να δημοσιευτεί.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ — ΚΑΛΕΣΜΑ

Προς τους Κοινοτάρχες, Αδελφότη-
τες, Συλλόγους και κάθε Πατριώτη των Ε-
παρχιών Κόνιτσας - Πωγωνίου - Ζαγορίου.

Αγαπητοί Συμπατριώτες,

Το Δ.Σ. του παραρτήματος
Π.Ε.Α.Ε.Α Κόνιτσας, μετά την ανέγερση
του μνημείου στο Χάνι Καλλιθέας, πήρε
την απόφαση να κατασκευάσει και άλλα
παρόμοια μνημεία πεσόντων Αγωνιστών
της Εθν. Αντίστασης στο χώρο των τριών
επαρχιών.

Ένα τέτοιο μνημείο, αποφασίστηκε
να γίνει στην τοποθεσία «Βίγλα» (πάνω α-
πό το χωριό Γεροπλάτανος), όπου στις
15.4.43 έπεσαν, στην πρώτη μάχη του Αν-
τάρτικου της περιοχής με τους Ιταλούς φα-
σίστες, οι παρακάτω Πατριώτες:

1. Γιώργος Παπαζώης, 29 ετών, από
το Άνω Ραβένια.

2. Ζαχαρίας Μ. Πανάγιος, ετών 29, α-
πό την Πυρσόγιανη.

3. Θρασύβουλος Παπαζώης, ετών 22,
από τα Άνω - Ραβένια.

4. Κλεομένης Φ. Τζιμόπουλος, ετών
26, από τους Κήπους.

5. Κώστας Δ. Βλάχος, ετών 26, από
τους Κήπους.

6. Κώστας Γ. Κασούλης, ετών 22, από
τα Δολιανά.

7. Σωκράτης Θ. Σαμαράς, ετών 34, α-
πό τα Άνω Ραβένια.

8. Χρήστος Στεφανάτος, ετών 20, από
το Βασιλικό.

Κλείνουν 45 χρόνια από τη ζοφερή ε-
κείνη μέρα και είναι πια καιρός να τιμή-
σουμε τους πεσόντες συμπατριώτες μας
(Πωγωνισίους - Ζαγορισίους - Κονιτσιώ-
τες), εκπληρώνοντας σ' αυτούς ένα μεγά-
λο χρέος.

Ελπίζοντας στην οικονομική σας συν-

δρομή, για την επίτευξη τούτου του σκο-
πού, ανοίξαμε ειδικό λογαριασμό στο
Υπομ/μα Εθν. Τράπεζας Κόνιτσας με τον α-
ριθ. 743114 - 7.

Καλούμε τον κάθε καλοπροαίρετο
συμπατριώτη να συμβάλει με τον «οβολό»
του, ώστε πολύ σύντομα να γιορτάσουμε ό-
λοι μαζί τ' αποκαλυπτήρια του μνημείου.

Με πατριωτισμούς
χαιρετισμούς

Το Δ.Σ. του Παρ/τος
Π.Ε.Α.Ε.Α. Κόνιτσας

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

• Εκλέχτηκε το νέο Συμβούλιο του Α.Μ.Σ.
- «Πίνδου» και αποτελείται από τους εξής:

Παν. Ντεντόπουλος, Πρόεδρος

Κων. Νέκος, Αντιπρόεδρος

Βασ. Κίτσιος, Αρχηγός

Αποστ. Κυρτσόγλου, Γ. Γραμματέας

Αποστ. Ζώης, Δημ. Σχέσεων

Χρ. Φασούλης, Ταμίας

Βασ. Γιαννούλης, έφορος Υλικού.

• Διήμερη εκδρομή με Κονιτσιώτες έκανε
ο κ. Γ. Μπαρμπούτης (3-4 Ιουλίου), από
Κόνιτσα Μέτσοβο - Καλαμπάκα - Μετέω-
ρα - Τρίκαλα - Καρδίτσα - Λαμία κ.α.

• Με απόφαση του Υπουργ. Εθν. Παιδείας
και Θρησκευμάτων ανατέθηκαν τα καθή-
κοντα του προϊστάμενου στη Δημόσια
Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, στον κ.
Αχ. Κολιό.

• Με πρωτοβουλία του Συλλόγου Γυναικών
Κόνιτσας, πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο
Νεότητας συζήτηση με θέμα «Βυρσοδεψείο
- Προστασία περιβάλλοντος - Ανάπτυξη»
την 6.7.87.

• Με πρωτοβουλία του Δημάρχου Κόνι-
τσας και τη συμπράσταση του
Εκπολ/κού Λαογραφικού Συνδέσμου «Κα-
λαρρύτες» εμφανίστηκε την 14.7. στο προ-
αύλιο του Γυμνασίου, το φημισμένο Ουγ-
γρικό Συγκρότημα.

Στις 18.7. έγιναν τα εγκαίνια του νέου ξενοδοχείου «Ο ΑΩΟΣ» στην εθνική οδό (κάτω από τα Γραβίτσια) στην Κόνιτσα. Το ξενοδοχείο που είναι ιδιοκτησία του κ. Κώστα Μπλιθικιώτη από τη Λαγκάδα και είναι εξοπλισμένο με σύγχρονα μέσα εξυπηρέτησης, έχει περίπου 309 κρεβάτια. Έτσι αυτή τη στιγμή στην Κόνιτσα λειτουργούν 4 ξενοδοχεία και από ένα στο Βοϊδομάτη και Μπουραζάνι.

- Για ένα ακόμα σχολείο (Δημ. Σχ. Μαζίου) κατέθεσε 60.000 δρχ. ο κ. Χαρίλαος Πρωτοσυγγέλου. Παρόμοιες καταθέσεις ο δωρητής έκανε στο παρελθόν και σ' άλλα Σχολεία της περιοχής μας και οι τόκοι κάθε χρόνο μοιράζονται στους καλύτερους μαθητές αυτών των Σχολείων.

- Στη μνήμη των γονέων τους Ευθυμίου και Δέσποινας κατέθεσαν οι αδελφοί Τζιουμέρκα το ποσόν των 50 χιλιάδων δραχ. για συμμετοχή στη δαπάνη ανακαίνισης της Μονής Αγ. Νικολάου Καλόβρυσης, γενέτειρας της μητέρας τους. Επίσης, έδωσαν το ποσό των 30 χιλ. στο εκκλησιαστικό Γηροκομείο Κόνιτσας.

- Η κ. Διαμάντω Αγγέλη - Καραμπέτση στη μνήμη της μάνας της Ουρανίας έδωσε στην εκκλησία της Εξοχής 10 χιλ. δρχ. για την αγορά σωλήνων που θα μεταφέρουν το νερό στην εκκλησία.

- ΔΩΡΕΑ 5.000 δρχ. έκανε στο περιοδικό μας η οικογένεια Φίτζιου (Γαλλία) στη μνήμη των γονιών και αδελφιών τους.

(Η Σ.Ε. ευχαριστεί θερμά).

- Με τις γνωστές, εκδηλώσεις έγινε κι εφέτος στον Αη - Λιά και στο χωριό της Φούρκας η καθιερωμένη γιορτή με πλήθος επισήμων και λαού.

- Ζωηρή ήταν και η κίνηση στα χωριά της Κόνιτσας που είχαν πανηγύρια την ίδια μέρα.

- Την 1/8 φοβερή μπόρα, πλημμύρησε τους δρόμους της Κόνιτσας και έπεσε αρκετό χαλάζι που έκανε ζημιές στα κηπευτικά και τα σταφύλια.

- Η ζέστη που ταλάνισε για αρκετές μέρες

τα αστικά κέντρα, έγινε αρκετά αισθητή και στην Κόνιτσα. Πολύς κόσμος (άνδρες - γυναίκες, μικροί - μεγάλοι) έβρισκαν δροσιά στα νερά του Αώου.

- Πολύς κόσμος - κυρίως ξένοι - κατασκήνωσαν φέτος στο Βοϊδομάτη από γέφυρα Παπίγκου μέχρι γέφυρα Κλειδωνιάς. Το κακό είναι πως το ποτάμι με τους γύρω χώρους κοντεύει να γίνει σκουπιδότοπος. Πάνω σ' αυτό κάτι πρέπει να γίνει από δω και πέρα. Δεν πρέπει να ρυπανθεί και το καθαρότερο ποτάμι στην Ελλάδα. Οι αρμόδιες υπηρεσίες πρέπει οπωσδήποτε να βρουν μια λύση!

- Αρκετοί επισκέπτες ντόπιοι και αλλοδαποί πέρασαν το φετινό καλοκαίρι από την Κόνιτσα και τα χωριά της δημιουργώντας μια κίνηση που ωφέλησε μαγαζιά, ξενοδοχεία, φρουτοπαραγωγούς κ.α.

- Αυξημένη - σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια — ήταν και η κίνηση στα λουτρά Καβασίων και Αμαράντου.

- Ζωηρή η κίνηση και το Δεκαπενταύγουστο, με τα πανηγύρια σε πολλά χωριά, καθώς και με την ευκαιρία των δύο συνεδρίων στην Κόνιτσα.

- Στις 14/8 έγινε στην αίθουσα του νέου Δημαρχείου το Α' Συνέδριο Αδελφοτήτων της Επαρχίας Κόνιτσας, όπου Κοινοτάρχες και αντιπρόσωποι Συμβουλίων Αδελφοτήτων εξέθεσαν τα προβλήματα της περιοχής. Σε άλλο τεύχος του περιοδικού μας θα γράψουμε περισσότερα.

- Στις 22/8, στον ίδιο χώρο πραγματοποιήθηκε, το Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ «ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ — ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ».

Την πρώτη μέρα 8,30 πρωτινή έγινε Αγιασμός. Κατόπιν προσφώνηση από το Μητροπολίτη κ. Σεβαστιανό (πρόεδρο της οργανωτικής επιτροπής του Συνεδρίου) χαιρετισμοί επισήμων, μηνύματα και ομιλίες πολλών καθηγητών και επιστημόνων.

Τη δεύτερη μέρα συνεχίστηκαν οι ομιλίες μετά τον εκκλησιασμό και το πρό-

γραμμα προβλεπε επίσκεψη, των συνέδρων στην Κακαβιά, που δεν πραγματοποιήθηκε, ύστερα από απαγόρευση των Αρχών, για την αποφυγή επεισοδίων.

• Στις 23/8, παραμονή της γιορτής του Αγίου Κοσμά έγινε ο καθιερωμένος Μεγάλος Εσπερινός στον ομώνυμο Ναό και ακολούθησε η Λιτανεία στην Κεντρ. πλατεία, στην οποία παραβρέθηκαν οι Επίσκοποι Λευκάδα, Πρέβεζας, Καστοριάς και ο συμπatriώτης (από τον Αμάρντο) Μητροπολίτης Φωκίδας, Αθηναγόρας (κατά κόσμον Νικ. Ζακόπουλος).

• Με πρωτοβουλία του Δήμου, στις 26/8 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση Δημ. Μουσικής, στο προαύλιο του Γυμνασίου όπου τραγούδησαν οι Ηπειρώτες τραγουδιστές: Βάγιας, Κιτσάκης, Κούρτης, Κώστας, Σιάτρας και Φωτίου, με τη λαϊκή ζυγιά του Ναπ. Δάμου.

Στην Εξοχή

Με μεγάλη επιτυχία γιορτάστηκε φέτος στο χωριό μας ο Δεκαπενταύγουστος. Μετά τη Λειτουργία στο Ναό της Κοίμησης της Θεοτόκου, ακολούθησε γλέντι με τοπικά «όργανα» μέχρι τα χαράματα της επόμενης μέρας. Ήταν ένα πανηγύρι που μας θύμιζε τα παλιά χρόνια.

Β. Βλάχος

ΝΕΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε, η για τρίτη φορά, προσέλευση των μελών του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΛΕΙΔΩΝΙΑΤΩΝ - «Ο ΒΟΙΔΟΜΑΤΗΣ» - για την καθιερωμένη πλέον ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ, που έγινε στον ανοιχτό χώρο του ΖΑΠΠΕΙΟΥ. Συγκεντρώθηκαν 15 ΦΙΑΛΕΣ και προστέθηκαν στις άλλες τόσες που υπήρχαν για τις ενδεχόμενες ανάγκες κάθε συγχωριανού και φίλου του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ.

Η ΑΙΜΟΣΟΔΙΑ ΕΓΙΝΕ ΣΤΙΣ 7-ΙΟΥΝΙΟΥ

Αρραβώνες

- Αρραβωνιάστηκαν: Την 18.7, η Ολυμπία Γ. Καραγιάννη και ο Χρήστος Αγγελής.
- Ο Απόστολος Κίτσιος και η Άννα Δαύλη 29/7.
- Ο Σπύρος Ζήδρος και η Πελαγία ^{Τσαμικίδη}
- Ο Κονιτσιώτης Κώστας Κίτσιος με την Ελένη Παντελή στην Κύπρο.
- Στη Μόλιστα την 15.8, ο Βασ. Χ. Βαγενάς με την Αγαθή Γέγιου.
- Στις 4.7. ο Χρήστος Παγανιάς από το Δίστρατο με τη Γιαννούλα Γιάκκα από Πάδες.
- Ο Κώστας Παγανιάς από το Δίστρατο και η Άννα - Μαρία Βελήκαρη από την Πεπονιά Κοζάνης.
- Στις 8.8. ο Θωμάς Ευαγγέλου με την Αγγελική Κυρτσόγλου.

Γάμοι:

Παντρεύτηκαν: Ο Βασ. Λαμπρίδης με την Μαγδαληνή Κιάκου από τη Μόλιστα.

- Στις 28.6. στα Γιάννινα η Μάχη Κ. Ζδράβου και ο Νίκος Χάλακας.
- Ο Νίκος Ζιακόπουλος και η Λέττα Ζακοπούλου από τον Αμάρντο (19.6).
- Η Χρυσούλα Διαμάντη με τον Παναγιώτη Καζαντζή από την Άρτα (26.7).
- Ο Γιώργος Γλυκός και η Ιωάννα Ζέρη (19.7.)
- Ο Χρήστος Τσούβαλης και η Σμάρω από την Κρήτη (16.8). ^{Σηυροσιαν}
- Στις 23.8, στην Κόνιτσα, ο Μάκης Γ. Γαϊτανίδης με τη Μαρία Σταύρου.

Γεννήσεις: Ο Κώστας και η Φωτεινή Αναστασίου απόχτησαν αγοράκι στα Γιάννινα την 24.7.

- Στις 26.7 το ζεύγος Κων/νου Αποστόλου απόκτησε κοριτσάκι.

Γεννήσεις

1. Ο Βασίλης και η Αγγελική ΖΗΝΔΡΟΥ, απόχτησαν στις 26.4.1987 (Κυριακή του Θωμά), το δεύτερο παιδί τους, ένα χαριτωμένο κοριτσάκι στο Μαιευτήριο Αθήνας: ΗΡΑ.

2. Ο Βαγγέλης και η Γεωργία ΤΣΙΤΟΥ, έφεραν στη ζωή το πρώτο τους παιδί, κοριτσάκι, στις 18.5.1987, στο Κρατικό ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

3. Ο Δημήτρης και η Λίτσα ΚΑΛΤΣΟΥΝΗ, στις 4.6.1987, έγιναν για δεύτερη φορά γονείς αποχτώντας αγοράκι, στο «Μαιευτήριο Αθηνών».

4. Ο Άγγελος και η Ελένη Καραφλά, γέννησαν το πρώτο τους παιδί, ένα χαριτωμένο κοριτσάκι, στις 6.7.1987, στην ιδιωτική κλινική «ΑΘΗΝΩΝ».

5. Ο Γιώργος και η Ελένη Γιαννοπούλου, έγιναν για δεύτερη φορά γονείς, φέρνοντας στον κόσμο ένα«βιαστικό» αγοράκι, στις 14.7.1987.

6. Ο Άρης και η Όλγα Καλτσούνη - Τζιρακιάν, έγιναν για πρώτη φορά γονείς, αποχτώντας ένα χαριτωμένο αγοράκι, στις 7.8.1987. Στο Μαιευτήριο «ΜΗΤΕΡΑ»

Βαπτίσεις:

• Βάπτισαν στην Κόνιτσα την 29.6. το αγοράκι τους, ο Παύλος και η Ρούλα Λύτου. Όνομα νεοβάπτιστου Παναγιώτης.

• 5.7. στο Μάζι, ο Γιώργος και η Κυριακή Λάππα, το γιός τους. Όνομα: Γιάννης.

• 25.7. στην Καλόβρυση, ο Γιώργος και η Μαρία Κολόκα την κορούλα τους που πήρε το όνομα Κωνσταντίνα.

• Ο Δωρόθεος και η Λίτσα Κολόκα, το γιό τους που του δωσαν το όνομα Κοσμάς (25.7).

• 16.8. Ο Βασίλης και η Ουρανία Μουρεχίδη, το αγοράκι τους που πήρε το όνομα Νικόλαος.

• 21.8. Ο Κώστας και η Τασούλα Γαργάλα την κορούλα της με τ' όνομα Μαρίνα.

• Ο Ιορδάνης και η Σύλβια Αθανασίου βάπτισαν τὸ κοριτσάκι τους. Όνομα Ιωάννα.

• Στις 26.7 ο Βαγγέλης και η Νίτσα Καραγιάννη βάπτισαν το κοριτσάκι τους. Όνομα Μαρίνα

• Στις 2.8. το ζεύγος Ν.Γαϊτανίδη, το κοριτσάκι του. Όνομα Δημητρούλα.

• Ο Γιάννης και η Ευαγγελία Μουρεχίδη βάπτισαν τα δύο παιδιά τους στις 9.8. Τα ονόματα Λάμπρος και Ειρήνη.

Πέθαναν: Στην Αθήνα ο Θεοχάρης Στέρτσιος την 4.6. και κηδεύτηκε την 5.6. στο χωριό του Αμάραντος. Ήταν ηλικίας 77 χρόνων.

• Στην Αγ. Βαρβάρα την 29.6 ο Χαράλαμπος Λιάλας σε ηλικία 88 χρόνων.

• Στις 29.6 στο Νιού Ζέρσεϋ η Ελένη Γ. Γιούσου, ηλικίας 60 χρόνων.

• Στις 5.7. ο Κώστας Ματσής, ηλικίας 80 χρόνων και κηδεύτηκε στο χωριό του Ελεύθερο.

• Στις 30.7. στο Νιού Ζέρσεϋ (Αμερικής ο Χριστόδουλος Οικονομίδης 86 χρόνων.

• Στις 6.7 ο Δημήτριος Αρβανίτης από την Αγια Βαρβάρα, σε ηλικία 79 χρόνων.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ – ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Οικονομίδης Χρήστος USA	δολ. 250
Γιούσος Γιώργος »	δολ. 250
Τσιαλιαμάνης Βασ. Γιάννενα ..	Δρχ. 2.000
Λάππας Θανάσης, Λάρισα	1.500
Τσιουμάνης Στέργιος, Θεσ/κη	1.000
Ντούτης Δημ. Θεσ/κη	1.000
Σπανός Νίκος, Πηγή	1.000
Στεφάνου Φάνης, Κόνιτσα	1.000
Ρέμος Τάσος, Γιάννενα	1.000
Κυριάκης Κων/νος Αθήνα	1.000
Ξάνθος Μιχαήλ, Αθήνα	1.000
Γσουμάνη Ελευθερία, Αθήνα	1.000
Μακάτης Γιώργος, Αθήνα	1.000
Ράγγας Σωκράτης, Αθήνα	1.000
Κατσικόπουλος Γιώργος, Βόλος	1.000

Γιάκκα Δέσποινα, Λάρισα	1.000	Στάρας Κλέαρχος, Πάπιγκο	500
Σούρλας Βασίλης, Αθήνα	1.000	Στεφάνου Λάζαρος, Κόνιτσα	500
Σούρλας Σ. Επαμεινώνδας Γιάννενα	1.000	Μουρεχίδης Βασίλης, Κόνιτσα	500
Σούρλας Κων/νος, Γιάννενα	1.000	Κορτσινόγου Ιορδάνης, Κόνιτσα	500
Σούρλας Ελευθέριος, Γιάννενα	1.000	Γαϊτανίδης Μάκης, Κόνιτσα	500
Χατζής Γ. Γιώργος, Κόνιτσα	1.000	Βαφόπουλος Γρηγόρ. Αλεξ/πολη	500
Σύν/μος Πυρσογιαννιτών Αττικής ...	1.000	Λάμπας Γιώργος, Θεσ/κη	500
Μαρτσέκης Μιχαήλ, Αθήνα	1.000	Ζούκης Χρήστος Αθήνα	500
Πορφυρίου Βαγγέλης, Κόνιτσα	1.000	Ντάφλη Αγνή Γιάννενα	500
Τζωτζής Γεώργ. Αθήνα,	1.000	Χριστοδούλου Λευτέρης Πάπιγκο	500
Πλατής Θωμάς Αλεξ/λη	1.000	Κωνσταντινίδης Λάζαρος	
Φασούλης Κώστας Πάτρα	1.000	Αγ. Παρασκευή	500
Παπαδημητρίου Χρήστος, Αθήνα	1.000	Φίτσιου-Μάνθου Αθανασία, Ελβετία	
Μπίζου Φρειδερίκη, Αθήνα	1.000	φράγκα	50
Χουλιάρης Παύλος, Αθήνα	1.000	Κυπαρίσης Βασίλης Δρχ.	3.000
Κυρίτσης Σωτήρης, Αθήνα	1.000	Μήτσης Βασίλης, Πλαγιά	2.000
Αθανασόπουλος Κώστας, Αθήνα	1.000	Μάλιακας Παύλος, Αθήνα	1.500
Ντίνης Σπύρος, Θεσ/κη	1.000	Λούδας Αθανάσιος, Αθήνα	1.500
Ντίνος Μάνθος, Θεσ/κη	1.000	Ζώτος Μιχάλης, Κορωπί	1.500
Μπούσμπουλας Σταύρος, Αθήνα	1.000	Αδελφότητα Καλλιθέας Κόνιτσας ...	1.500
Μαρτσέκης Βασίλης, Βέροια	1.000	Γώγος Γιώργος, Γρεβενά	1.000
Χαρισιάδης Βασίλ. Αθήνα	1.000	Βυζούρης Βασίλης, Αθήνα	1.000
Κυπαρίσης Αντω. Αθήνα	1.000	Παπανικολάου Νικ. Αθήνα	1.000
Καλτσούνης Δημητρ. Αθήνα	1.000	Νάτσης Αχιλλέας, Αθήνα	1.000
Σύνδεσμος Κλειδωνιατών, Αθήνα	1.000	Νικολάου Γαβριήλ, Αθήνα	1.000
Ασημόπουλος Στέφανος, Κέρκυρα ..	1.000	Λάκκας Γιώργος, Κόνιτσα	1.000
Ζήκας Πέτρος, Αθήνα	600	Κουσιαφές Ανδρέας, Πάτρα	1.000
Παγανιάς Σ. Γιώργος, Δίστρατο	600	Κούγιας Παναγιώτης Κόνιτσα	1.000
Οικονόμου Δημητ. Γιάννενα	500	Ζάρας Χρήστος, Κόνιτσα	1.000
Σύλλογος Γυναικών Κόνιτσας	500	Λέτσιος Ιωάννης Αθήνα	1.000
Γκούντας Κώστας Κόνιτσα	500	Παπαθεωδώρου Νικηφ. Πράμαντα ..	1.000
Θεολόγου Δημήτριος Αθήνα	500	Κωστάκης Βασιλ. Αθήνα	1.000
Μήτηρης Πέτσος, Αθήνα	500	Θεοδώρου Άννα, Κόνιτσα	1.000
Καρατζήμας Δημ. Δίστρατο	500	Ρούβαλης Παναγιώτης, Βόλος	1.000
Γαργάλης Θύμιος Αθήνα	500	Χατζής Χαρίλαος, Αθήνα	1.000
Γαργάλης Γιώργος, Αθήνα	500	Μήτσικα Νεοπτόλεμος Νικάνωρας .	1.000
Τσούτσος Απόστολος, Αθήνα	500	Σπανός Θωμάς, Αθήνα	1.000
Καρράς Παναγιώτης, Αθήνα	500	Καρράς Τάσος Ηλιόραχη	1.000
Λάμπα Γεωργία, Κόνιτσα	500	Χατζηεφραιμίδης Νίκος, Κόνιτσα	1.000
Μάνθος Κων/νος Κόνιτσα	500	Τσάκγας Δημήτρ. Πλαγιά	1.000
Παπαχρήστου Φώτης, Γιάννενα	500	Κίτσιος Γιάννης, Πηγή	500
Παπακώστας Στέλιος Θεσ/κη	500	Κοκοβές Παναγιώτης, Αθήνα	500
Καλούδης Νίκος, Κόνιτσα	500	Σπανός Θανάσης Πηγή	500
Κατής Κώστας Κόνιτσα	500	Σίμος Αλκιβιάδης Γιάννενα	500
Σπανός Γιώργος, Κόνιτσα	500	Παπαθεμιστοκλέους Δημ. Κέρκυρα ...	500
Κούρτης Δημήτρ. Γιάννενα	500	Σπελλας Δημ. Βόλος	500

(συνεχίζεται)